

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/887, 20. mai 2021, millega luuakse küber-
turvalisuse valdkonna tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute Euroopa pädevuskeskus ning
riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/888, 20. mai 2021, millega luuakse Euroopa
solidaarsuskorpuse programm ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2018/1475 ja (EL)
nr 375/2014 ⁽¹⁾ 32

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/887,

20. mai 2021,

millega luuakse küberturvalisuse valdkonna tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute Euroopa pädevuskeskus ning riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3 ja artikli 188 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Valdaval osal liidu kodanikest on internetiühendus. Inimeste igapäevaelu ja majandus sõltuvad üha enam digitehnoloogiast. Kodanikud ja ettevõtjad puutuvad järjest rohkem kokku tõsiste küberturbe intsidentidega ja paljud liidu ettevõtjad kogevad igal aastal vähemalt ühte küberturbe intsidenti. See toob esile asjaolu, et on vaja tehnoloogilist ja tööstuslikku suutlikkust suurendavat vastupidavust, rangete küberturvalisuse standardite kasutamist ja küberturvalisuse terviklahendusi, mis hõlmavad liidu inimesi, tooteid, protsesse ja tehnoloogiat, ning liidu juhtrolli küberturvalisuse ja digitaalse autonoomia valdkondades. Küberturvalisust saab parandada ka teadlikkuse suurendamisega küberohtudest, arendades kogu liidus välja vastavat pädevust, suutlikkust ja võimeid, võttes seejuures hoolikalt arvesse ühiskondlikke ja eetilisi tagajärgi ning mureküsimsusi.
- (2) Liit on pidevalt tõhustanud oma tegevust, et tulla toime üha suuremate väljakutsetega küberturvalisuse valdkonnas, kooskõlas küberjulgeoleku strateegiaga, mille komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitasid oma 7. veebruari 2013. aasta ühisteatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, pealkirjaga „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum“ (edaspidi „2013. aasta küberjulgeoleku strateegia“). 2013. aasta küberjulgeoleku strateegia eesmärk oli edendada usaldusväärset, ohutut ja avatud küberturvalisuse ökosüsteemi. 2016. aastal võttis liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/1148 ⁽³⁾ võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse kohta vastu esimesed meetmed küberturvalisuse valdkonnas.

⁽¹⁾ ELT C 159, 10.5.2019, lk 63.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2019. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 20. aprilli 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 19. mai 2021. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

- (3) Komisjon ning välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avaldasid 2017. aasta septembris ühisteatise Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Vastupidavusvõime, heidutus ja kaitse: tugeva küberturvalisuse tagamine ELis“, et veelgi parandada liidu vastupidavust, heidutust ja reageerimist küberrünnete puhul.
- (4) Riigipead ja valitsusjuhid kutsusid 2017. aasta septembris toimunud Tallinna digivaldkonna tippkohtumisel liitu üles saavutama selle, et Euroopa oleks 2025. aastaks küberturvalisuse alal üleilmne liider, et kodanikele, tarbijatele ja ettevõtjatele oleks internetis tagatud usaldus, kindlus ja kaitse ning et internet oleks vaba, turvalisem ja seaduspõhine, ning teatasid oma kavatsusest hakata info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) süsteemide ja -lahenduste (ümber) kujundamisel kasutama rohkem avatud lähtekoodiga lahendusi ja avatud standardeid, vältides eelkõige sõltumist ühest pakkujast, sealhulgas neid, mis on välja töötatud või mida edendatakse selliste liidu koostalitlusvõime ja standardimise programmide abil nagu ISA².
- (5) Käesoleva määrusega loodud küberturvalisuse valdkonna tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute Euroopa pädevuskeskus (edaspidi „pädevuskeskus“) peaks aitama suurendada võrgu- ja infosüsteemide turvalisust, hõlmates internetti ja muid ühiskonna toimimiseks vajalikke taristuid, nagu transport, tervishoid, energeetika, digitaristu, vesi, finantsturud ja pangandussüsteemid.
- (6) Tõsised võrgu- ja infosüsteemide häired võivad mõjutada üksikuid liikmesriike ja liitu tervikuna. Seepärast on võrgu- ja infosüsteemide kõrgetasemeline turvalisus kogu liidus nii ühiskonna kui ka majanduse jaoks hädavajalik. Praegu sõltub liit Euroopa-välistest küberturvalisuse pakkujatest. Kuid liidu strateegilistes huvides on tagada, et ta säilitab ja arendab oma hädavajalikku teaduslikku ja tehnoloogilist võimekust küberturvalisuse valdkonnas, et tagada kodanike ja ettevõtjate võrgu- ja infosüsteemide turvalisus ning eelkõige kaitsta elutähtsaid võrgu- ja infosüsteeme ning pakkuda peamisi küberturvalisuse teenuseid.
- (7) Liidus on rohkesti eksperditeadmisi ja kogemusi küberturvalisuse teadusuuringute, tehnoloogia ja tööstusarengu alal, kuid tööstus- ja teaduskogukondade jõupingutused on killustatud ja ühtlustamata ning neil puudub ühine missioon, mis piirab konkurentsivõimet ning võrkude ja süsteemide tõhusat kaitsmist selles valdkonnas. Need jõupingutused ja eksperditeadmised tuleb koondada ja võrgustada ning neid tuleb kasutada tõhusalt, et tugevdada ja täiendada olemasolevat teaduslikku, tehnoloogilist ning tööstuslikku võimekust ja oskusi liidu ning liikmesriikide tasandil. Kuigi IKT sektor seisab silmitsi tõsiste probleemidega, nagu vajadus heade kutseoskustega töötajate järele, võib sellele kasu tuua ühiskonna mitmekesisuse laiem esindamine, mõlema sugupoole tasakaalustatud esindatus, etnilise mitmekesisuse ja puuetega inimeste diskrimineerimiseta esindatuse saavutamine, samuti tulevaste küberturvalisuse ekspertide jaoks juurdepääsu hõlbustamine teadmistele ja koolitusele, sealhulgas ekspertide haridus mitteformaalses kontekstis, näiteks vaba- ja avatud lähtekoodiga tarkvara projektides, kodanike tehnoloogiaprojektides, iduettevõtjates ja mikroettevõtjates.
- (8) Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) on liidu küberturvalisuse valdkonnas olulised sidusrühmad, kes suudavad tänu oma paindlikkusele pakkuda tippasemel lahendusi. Kuid VKEd, kes ei ole spetsialiseerunud küberturvalisusele, on küberturbe insidentide suhtes üldiselt ka tundlikumad, sest tõhusate küberturbelahenduste loomine nõuab suuri investeeringuid ja teadmisi. Seepärast on vaja, et pädevuskeskus ja riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik (edaspidi „võrgustik“) pakuksid VKEdele toetust, hõlbustades VKEde juurdepääsu teadmistele ning tagaksid kohandatud juurdepääsu teadus- ja arendustegevuse tulemustele, et VKEd saaksid end piisavalt kaitsta ning et küberturvalisuse valdkonnas tegutsevad VKEd võiksid olla konkurentsivõimelised ja aidata kaasa liidu juhtrollile küberturvalisuse valdkonnas.
- (9) Eksperditeadmised on olemas ka väljaspool tööstus- ja teadusuuringute valdkonda. Mittekommerts- ja kommertskasutusele eelnevates projektides ehk nn kodanike tehnoloogiaprojektides kasutatakse ühiskonna huvides ja avaliku hüvena avatud standardeid, avatud andmeid ning vabavara ja avatud lähtekoodiga tarkvara.
- (10) Küberturvalisuse valdkond on mitmekesine. Asjaomased sidusrühmad hõlmavad avaliku sektori asutusi, liikmesriike ja liitu, samuti tööstust, kodanikuühiskonda, nagu ametiühingud, tarbijauhendused, vabavara ja avatud lähtekoodiga tarkvara kogukond ning akadeemiline ja teaduskogukond, ja muid üksusi.
- (11) 2017. aasta novembris vastu võetud nõukogu järeldustes kutsuti komisjoni üles esitama kiiresti mõjuhinnangu selle kohta, millised on võimalikud variandid küberturvalisuse pädevuskeskuste võrgustiku ja Euroopa küberturvalisuse teadus- ja pädevuskeskuse loomiseks, ning esitama 2018. aasta keskpaigaks võrgustiku ja keskuse loomist käsitleva õigusakti ettepaneku.

- (12) Liidul puudub endiselt piisav tehnoloogiline ja tööstuslik suutlikkus ja võimekus, et tagada iseseisvalt oma majanduse turvalisus ja elutähtsad taristud ning saada küberturvalisuse valdkonnas üleilmseks liidriks. Tööstusharude, küberturvalisuse teaduskogukondade ja valitsuste vaheline strateegiline ja kestlik koordineerimine ja koostöö ei ole piisavad. Liidus on investeeringud liiga väikesed ja juurdepääs küberturvalisuse oskusteabele, oskustele ja vahenditele on piiratud ning vähesed liidu küberturvalisuse valdkonna teadusuuringute ja innovatsiooni tulemused teisedatakse turustuskõlblikeks või kogu majanduses laialdaselt kasutusele võetavateks lahendusteks.
- (13) Sellise pädevuskeskuse ja võrgustiku loomine, millel on volitused võtta meetmeid tööstustehnoloogia toetamiseks ning teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, on kõige sobivam viis käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks, pakkudes ühtlasi suurimat majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju ning kaitstes seejuures liidu huve.
- (14) Pädevuskeskus peaks olema liidu peamine vahend, et koondada küberturvalisuse teadusuuringutesse, tehnoloogiasse ja tööstusarengusse tehtavad investeeringud ning rakendada asjakohaseid projekte ja algatusi koos võrgustikuga. Pädevuskeskus peaks haldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695⁽⁴⁾ loodud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammist „Euroopa horisont“ (edaspidi „programm „Euroopa horisont““) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/694⁽⁵⁾ loodud programmist „Digitaalne Euroopa“ antavat küberturvalisusega seotud rahalist toetust ning olema asjakohasel juhul avatud muudele programmidele. See käsitlusviis peaks aitama luua koostõimet ja koordineerida rahalist toetust, mis on seotud liidu algatustega küberturvalisusega seotud teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni, tehnoloogia ja tööstusarengu valdkonnas, ning peaks hoidma ära põhjendamatu dubleerimise.
- (15) Oluline on tagada pädevuskeskuse toetatavates küberturvalisuse valdkonna teadusuuringutes põhiõiguste ja eetiliste põhimõtete järgimine.
- (16) Pädevuskeskus ei peaks täitma operatiivseid küberturvalisuse ülesandeid, näiteks neid, mis on seotud küberturbe intsidentide lahendamise üksustega (CSIRTid), ega jälgima või käsitlema küberturbe intsidente. Pädevuskeskus peaks saama hõlbustada tööstuse, eelkõige VKEde, teadusringkondade, kodanikuühiskonna ja avaliku sektori teenistuses olevate IKT-taristute arendamist kooskõlas käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärkidega. Kui CSIRTid ja muud sidusrühmad püüavad edendada nõrkadest külgedest teatamist ja nende avalikustamist, võivad pädevuskeskus ja küberturvalisuse pädevuskogukonna (edaspidi „pädevuskogukond“) liikmed oma vastavate ülesannete piires neid sidusrühmi nende taotluse korral toetada, vältides ühtlasi aga tegevuse dubleerimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/881⁽⁶⁾ loodud Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ametiga (ENISA).
- (17) Pädevuskeskus, pädevuskogukond ja võrgustik peaksid saama pädevuskogukonna juhtimise ja pädevuskogukonna pädevuskeskuses esindatuse seisukohast kasu kogemusest ning ulatuslikust ja asjakohasest sidusrühmade esindatusest, mis tuleneb komisjoni ja Euroopa Küberturvalisuse Organisatsiooni (ESCO) vahelisest küberturvalisuse alase avaliku ja erasektori lepingulisest partnerlusest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013⁽⁷⁾ aastateks 2014–2020 loodud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ kestel ning kogemustest, mis on saadud raamprogrammi „Horisont 2020“ raames 2019. aasta alguses käivitatud nelja katseprojekti, nimelt CONCORDIA, ECHO, SPARTA ja CyberSec4Europe käigus, samuti katseprojektist ja ettevalmistavast tegevusest seoses tasuta ja avatud lähtekoodiga tarkvara audititega (EU FOSSA).
- (18) Arvestades küberturvalisusega seotud väljakutsete ulatust ning pidades silmas küberturvalisuse suutlikkuse ja võimekuse mujal maailmas tehtud investeeringuid, tuleks liitu ja liikmesriike innustada suurendama oma rahalist toetust teadusele, arendustegevusele ja vahendite kasutuselevõtule kõnealuses valdkonnas. Mastaabisäästu saavutamiseks ja võrreldava kaitsetaseme tagamiseks kogu liidus peaksid liikmesriigid koondama oma jõupingutused liidu raamistikku, panustades aktiivselt pädevuskeskuse ja võrgustiku töösse.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/694, millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ ja tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT L 166, 11.5.2021, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013 (küberturvalisuse määrus) (ELT L 151, 7.6.2019, lk 15).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

- (19) Selleks et edendada liidu konkurentsivõimet ja küberturvalisuse rangeid standardeid rahvusvahelisel tasandil, peaksid pädevuskeskus ja pädevuskogukond püüdma vahetada rahvusvahelise kogukonnaga teavet küberturvalisuse arengusuundade, sealhulgas toodete ja protsesside, standardite ning tehniliste standardite kohta, kui see on pädevuskeskuse missiooni, eesmärkide ja ülesannete seisukohast asjakohane. Asjakohased tehnilised standardid võiksid käesoleva määruse kohaldamisel hõlmata etalonteostuste, sealhulgas avatud standardlitsentside alusel avaldatavate etalonteostuste loomist.
- (20) Pädevuskeskuse asukoht on Bukarestis.
- (21) Oma iga-aastase tööprogrammi (edaspidi „iga-aastane tööprogramm“) koostamisel peaks pädevuskeskus komisjoni teavitama kaasrahastamise vajadusest, võttes aluseks liikmesriikide kavandatud ühismeetmete kaasrahastamise, et komisjon saaks liidu järgmise aasta üldelarve projekti koostamisel liidu panust arvesse võtta.
- (22) Komisjon peaks programmi „Euroopa horisont“ tööprogrammi koostamisel seoses küberturvalisuse küsimustega, sealhulgas sidusrühmadega konsulteerimise protsessi raames ja eelkõige enne kõnealuse tööprogrammi vastuvõtmist, võtma arvesse pädevuskeskuse sisendit ning edastama selle programmi „Euroopa horisont“ komiteele.
- (23) Selleks et pädevuskeskus saaks täita rolli küberturvalisuse valdkonnas, hõlbustada võrgustiku kaasamist ning anda liikmesriikidele tugev juhtroll, tuleks pädevuskeskus luua liidu asutusena, millel on juriidilise isiku staatus ning millele kohaldatakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2019/715⁽⁸⁾. Pädevuskeskusel peaks olema topeltroll täita konkreetseid ülesandeid küberturvalisuse tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute valdkonnas vastavalt käesolevas määruses sätestatule ning hallata samal ajal mitmest programmist, eelkõige programmist „Euroopa horisont“ ja programmist „Digitaalne Euroopa“ ning võib-olla ka muudest liidu programmidest antavat küberturvalisusega seotud rahastamist. Selline haldamine peaks olema kooskõlas kõnealuste programmide suhtes kohaldatavate õigusnormidega. Võttes aga arvesse, et pädevuskeskuse tegevust rahastatakse peamiselt programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“, tuleb pädevuskeskust eelarve täitmisel käsitleda partnerlusena, sealhulgas programmitöö etapis.
- (24) Liidu toetuse tulemusena on vaja, et juurdepääs pädevuskeskuse tegevuse ja projektide tulemustele oleks nii avatud kui võimalik ja nii suletud kui vajalik ning korduvkasutus oleks asjakohasel juhul võimalik.
- (25) Pädevuskeskus peaks edendama ja koordineerima võrgustiku tööd. Võrgustikku peaks kuuluma üks riiklik koordineerimiskeskus igast liikmesriigist. Riiklikud koordineerimiskeskused, mille puhul komisjon on kindlaks teinud, et nad suudavad hallata vahendeid, et ellu viia käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärgid, peaksid saama otsest liidu rahalist toetust, sealhulgas ilma konkursikutseta antavaid toetusi, et viia ellu oma käesoleva määrusega seotud tegevust.
- (26) Riiklikud koordineerimiskeskused peaksid olema avaliku sektori asutused või avaliku sektori enamusosalusega asutused, kes täidavad liikmesriigi õiguse alusel avaliku halduse ülesandeid, sealhulgas delegeerimise kaudu, ning nende valiku peaksid tegema liikmesriigid. Riikliku koordineerimiskeskuse ülesandeid peaks liikmesriigis saama täita asutus, kes täidab ka muid liidu õigusest tulenevaid ülesandeid, näiteks ülesandeid, mida täidab riiklik pädev asutus, ühtne kontaktpunkt direktiivi (EL) 2016/1148 või muu liidu määruse tähenduses või digitaalse innovatsiooni keskus määruse (EL) 2021/694 tähenduses. Muud avaliku sektori asutused või liikmesriigis avaliku halduse ülesandeid täitvad asutused peaksid saama selle liikmesriigi riiklikku koordineerimiskeskust tema ülesannete täitmisel abistada.
- (27) Riiklikel koordineerimiskeskustel peaks olema vajalik haldussuutlikkus ning tööstus-, tehnoloogia- ja teadusalased eksperditeadmised küberturvalisuse valdkonnas või juurdepääs neile teadmistele ning neil peaks olema võimalik tulemuslikult suhelda ja kooskõlastada tegevust tööstuse ja avaliku sektori ning teaduskogukonnaga.
- (28) Liikmesriikides antav haridus peaks kajastama piisava küberturvalisuse alase teadlikkuse ja oskuste tähtsust. Sel eesmärgil, võttes arvesse ENISA rolli ja ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust hariduse valdkonnas, peaksid riiklikud koordineerimiskeskused koos asjaomaste ametiasutuste ja sidusrühmadega aitama kaasa küberturvalisuse alaste haridusprogrammide edendamisele ja levitamisele.

⁽⁸⁾ Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1).

- (29) Riiklikud koordineerimiskeskused peaksid saama pädevuskeskuselt toetusi, et anda kolmandatele isikutele toetuste vormis rahalist toetust. Rahastamiskõlblikud peaksid olema riiklike koordineerimiskeskuste otsesed kulud, mis on seotud asjaomastest programmidest kolmandatele isikutele rahalise toetuse andmise ja haldamisega.
- (30) Pädevuskeskus, võrgustik ja pädevuskogukond peaksid aitama edendada ja levitada uusimaid küberturvalisuse tooteid, teenuseid ja protsesse. Samal ajal peaksid pädevuskeskus ja võrgustik edendama nõudluspoolse sektori küberturvalisuse võimekust, toetades eelkõige arendajaid ja operaatoreid sellistes sektorites nagu transport, energeetika, tervishoid, finantssektor, valitsussektor, telekommunikatsioon, tootmine ja kosmos, et aidata sellistel arendajatel ja operaatoritel toime tulla küberturvalisuse valdkonnas ette tulevate väljakutsetega, näiteks rakendades sisseprojekteeritud turvet. Samuti peaksid pädevuskeskus ja võrgustik toetama küberturvalisuse toodete, teenuste ja protsesside standardimist ja kasutuselevõttu, edendades samal ajal võimaluse korral määrusega (EL) 2019/881 loodud Euroopa küberturvalisuse sertifitseerimise raamistiku rakendamist.
- (31) Küberohtude ja küberturvalisuse kiiresti muutuva olemuse tõttu peab liit suutma kiiresti ja pidevalt kohaneda muutustega selles valdkonnas. Seega peaksid pädevuskeskus, võrgustik ja pädevuskogukond olema piisavalt paindlikud, et tagada vajalik suutlikkus muutustele reageerida. Nad peaksid edendama projekte, mis aitavad üksustel oma võimeid pidevalt arendada, et suurendada enda ja liidu vastupanuvõimet.
- (32) Pädevuskeskus peaks toetama pädevuskogukonda. Pädevuskeskus peaks rakendama programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ küberturvalisusega seotud osi kooskõlas pädevuskeskuse mitmeaastase tööprogrammi (edaspidi „mitmeaastane tööprogramm“) ning programmi „Euroopa horisont“ iga-aastase tööprogrammi ja strateegilise planeerimise protsessiga, eraldades toetusi ja muus vormis rahastust, peamiselt konkursikutse alusel. Pädevuskeskus peaks samuti edendama eksperditeadmiste siiret võrgustikus ja pädevuskogukonnas ning toetama liidu, liikmesriikide ja tööstusharu ühiseid investeeringuid. Pädevuskeskus peaks pöörama erilist tähelepanu VKEde toetamisele küberturvalisuse valdkonnas ning meetmetele, mis aitavad ületada oskuste nappust.
- (33) Tehnilist abi projektide ettevalmistamiseks tuleks anda täiesti objektiivselt ja läbipaistvalt, et tagada kõigile võimalikele toetusesaajatele ühesugune teave, seejuures tuleb vältida huvide konflikte.
- (34) Pädevuskeskus peaks stimuleerima ja toetama pädevuskogukonna tegevuse pikaajalist strateegilist koordineerimist ja selle käigus tehtavat koostööd, mis hõlmaks küberturvalisuse tehnoloogia valdkonna suurt, avatud, valdkondadevahelist ja mitmekesisist Euroopa sidusrühmade kogumit. Pädevuskogukond peaks hõlmama teadusastusi, tööstusharu ja avalikku sektorit. Pädevuskogukond peaks andma sisendid pädevuskeskuse tegevuse, mitmeaastase tööprogrammi ja iga-aastase tööprogrammi jaoks, sealhulgas strateegilise nõuanderühma kaudu. Pädevuskogukond peaks saama kasu ka pädevuskeskuse ja võrgustiku kogukonnaarendustegevusest, kuid ta ei tohiks olla eelisseisundis konkursikutsete või hankemenetluste korral. Pädevuskogukond peaks koosnema ühingutest ja organisatsioonidest. Samal ajal peaksid pädevuskeskus ja selle organid kogu liidu küberturvalisuse alasest oskusteabest kasu saamiseks saama kasutada ajutiste ekspertidena ka füüsiliste isikute eksperditeadmisi.
- (35) Pädevuskeskus peaks tegema koostööd ja tagama koostoime ENISAga ning saama ENISA-lt oma rahastamisprioriteetide kindlaks määramiseks vajaliku sisendi.
- (36) Selleks et vastata nii nõudlus- kui ka pakkumispoolse küberturvalisuse valdkonna vajadustele, peaks pädevuskeskuse ülesanne pakkuda tööstusharudele küberturvalisuse alaseid teadmisi ja tehnilist abi lähtuma nii IKT-toodetest, protsessidest ja teenustest kui ka kõigist muudest tehnoloogilistest toodetest ja protsessidest, mille puhul tuleb tagada küberturvalisus. Avalik sektor võiks, kui ta seda taotleb, samuti pädevuskeskuselt toetust saada.
- (37) Kestliku küberturvalisuse keskkonna loomiseks on oluline, et sisseprojekteeritud turvet kasutataks taristute, toodete ja teenuste arendamise, alalhoidmise, käitamise ja ajakohastamise protsessi põhimõttena, eelkõige toetades tipp-tasemel meetodeid turvalisuse suurendamiseks, piisaval tasemel turvalisuse testimist ja turbeauditeid, tehes kättesaadavaks uuendused, mille abil viivitusega parandada teadaolevaid haavatavaid külgi või ohte, ning võimaluse korral lubades kolmandatel isikutel luua ja pakkuda uuendusi pärast vastavate sisseprojekteeritud turbega toodete kasutamise lõppu. Sisseprojekteeritud turve peaks olema tagatud kogu IKT-toote, -teenuse või -protsessi olelusringi vältel, samuti arendamisprotsesside kaudu, mis muutuvad pidevalt, et vähendada kuritahtlikust kasutamisest tulevane kahju riski.

- (38) Kuigi pädevuskeskus ja võrgustik peaksid püüdma suurendada koostoidet ja koordineerimist küberturvalisuse tsiviil- ja kaitseaspektide vahel, tuleks programmist „Euroopa horisont“ rahastatavaid käesoleva määruse kohaseid projekte rakendada kooskõlas määrusega (EL) 2021/695, milles on sätestatud, et programmi „Euroopa horisont“ raames läbiviidavates teadus- ja innovatsioonitegevustes keskendutakse üksnes tsiviilrakendustele.
- (39) Käesolevat määrust kohaldatakse peamiselt tsiviilvaldkonnas, kuid liikmesriikide tegevus käesoleva määruse alusel võib kajastada liikmesriikide eripära juhtudel, kui küberturvalisuse poliitikat viivad ellu asutused, mis täidavad nii tsiviil- kui ka sõjalisi ülesandeid, sellega tuleks püüda saavutada täiendavust ja hoida ära kattumist kaitsega seotud rahastamisega.
- (40) Käesoleva määrusega tuleks tagada pädevuskeskuse ning rahalisi vahendeid saavate ettevõtjate vastutus ja tegevuse läbipaistvus kooskõlas vastavaid programme käsitlevate määrustega.
- (41) Kasutuselevõtuprojektide rakendamise, eelkõige nende kasutuselevõtuprojektide puhul, mis on seotud liidu tasandil hangete kaudu kasutatava taristu ja võimekusega, võiks jagada eri rakendamisetappideks, näiteks eraldi pakkumused riistvara projekteerimise ja tarkvara arhitektuuri, nende tootmise, käitamise ja hoolduse jaoks, seejuures võiksid ettevõtjad osaleda ainult ühes etapis ja võiksid, kui see on asjakohane, nõuda, et ühes või mitmes etapis toetuse saajad täidaksid Euroopa omaluse või kontrolli teatavaid tingimusi.
- (42) ENISA peaks aktiivselt osalema pädevuskeskuse tegevuses, sealhulgas tegevuskava väljatöötamises, võttes arvesse oma eksperditeadmisi küberturvalisuse alal ning oma volitusi liidu institutsioonidele, organitele, ametitele ja asutustele ning asjaomastele liidu sidusrühmadele küberturvalisuse valdkonnas nõu andva ja eksperditeadmisi pakkuva kontaktiõigusena ning võttes samuti arvesse oma ülesannete kaudu antavat sisendit, vältides nende ülesannete dubleerimist, eelkõige tänu oma alalise vaatleja rollile pädevuskeskuse nõukogus. Seoses tegevuskava, iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi koostamisega peaksid pädevuskeskuse tegevdirektor ja nõukogu võtma arvesse kõiki ENISA pakutavaid asjakohaseid strateegilisi nõuandeid ja sisendeid kooskõlas nõukogu kodukorraga.
- (43) Kui riiklikud koordineerimiskeskused ja pädevuskogukonda kuuluvad üksused saavad rahalist toetust liidu üldeelarvest, peaksid nad avalikult teatama, et vastav tegevus toimub käesoleva määruse kontekstis.
- (44) Pädevuskeskuse loomise ning haldus- ja koordineerimistegevusega seotud kulud peaksid katma liit ning liikmesriigid – proportsionaalselt liikmesriigi vabatahtliku osalusega ühismeetmetes. Topeltrahastamise vältimiseks ei tohiks selline tegevus saada samal ajal toetust muudest liidu programmidest.
- (45) Pädevuskeskuse nõukogu, mis peaks koosnema liikmesriikide ja komisjoni esindajatest, peaks kindlaks määrama pädevuskeskuse tegevuse üldsuuna ning tagama, et pädevuskeskus täidab oma ülesandeid vastavalt käesolevale määrusele. Pädevuskeskuse nõukogu peaks võtma vastu tegevuskava.
- (46) Pädevuskeskuse nõukogule tuleks anda õigus koostada pädevuskeskuse eelarve. Ta peaks kontrollima eelarve täitmist, võtma vastu asjakohased finantsreeglid ja kehtestama pädevuskeskuse otsuste tegemiseks läbipaistva korra, sealhulgas tegevuskava kajastava iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi vastu võtmiseks. Pädevuskeskuse nõukogu peaks samuti vastu võtma oma kodukorra, nimetama ametisse tegevdirektori ning otsustama tegevdirektori ametiaja pikendamise ja lõpetamise üle.
- (47) Pädevuskeskuse nõukogu peaks jälgima pädevuskeskuse strateegilist ja rakendamistegevust ning tagama nende tegevuste kooskõla. Pädevuskeskus peaks oma aastaaruandes panema erilist rõhku saavutatud strateegilistele eesmärkidele ja esitama vajaduse korral ettepanekuid nende strateegiliste eesmärkide paremaks saavutamiseks.
- (48) Pädevuskeskuse korrallikuks ja tulemuslikuks toimimiseks peaksid komisjon ja liikmesriigid tagama, et pädevuskeskuse nõukogu liikmeteks nimetatavatel isikutel on asjakohased erialateadmised ja kogemused. Komisjon ja liikmesriigid peaksid samuti püüdma piirata oma esindajate vahetumist pädevuskeskuse nõukogus, et tagada selle töö järjepidevus.

- (49) Võttes arvesse pädevuskeskuse eristaatust ja vastutust liidu vahendite, eelkõige programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ vahendite kasutamisel, peaks komisjonil olema liidu vahendeid puudutavate otsuste puhul pädevuskeskuse nõukogus 26 % kõigist häältest, et maksimeerida kõnealuste otsuste liidu lisaväärtust, tagades samal ajal nende otsuste õiguspärasuse ja kooskõla liidu prioriteetidega.
- (50) Pädevuskeskuse sujuvaks toimimiseks tuleb tegevdirektor nimetada ametisse läbipaistval viisil, võttes aluseks tema teened, dokumenteeritud haldus- ja juhtimiskuse ning küberturvalisuse alased teadmised ja kogemused, ning tegevdirektori ülesandeid tuleb täita täiesti sõltumatult.
- (51) Pädevuskeskusel peaks olema nõuandvaks organiks strateegiline nõuanderühm. Strateegiline nõuanderühm peaks andma nõu pädevuskeskuse ja pädevuskogukonna, mis tuleks moodustada erasektori, tarbijaorganisatsioonide, teadusringkondade ja teiste asjaomaste sidusrühmade esindajatest, vahelise korrapärase dialoogi põhjal. Strateegiline nõuanderühm peaks keskenduma sidusrühmade jaoks olulistele küsimustele ja juhtima neile pädevuskeskuse nõukogu ja tegevdirektori tähelepanu. Strateegilise nõuanderühma ülesanne peaks olema anda nõu tegevuskava, iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi küsimustes. Eri sidusrühmade esindatus strateegilises nõuanderühmas peaks olema tasakaalustatud, erilist tähelepanu tuleks pöörata VKEdele, et tagada sidusrühmade asjakohane esindatus pädevuskeskuse töös.
- (52) Liikmesriikide osalus pädevuskeskuse vahendites võiks olla rahaline või mitterahaline. Rahaline osalus võib seisneda näiteks toetuses, mida liikmesriik annab toetusesaajale kõnealuses liikmesriigis, mis täiendab iga-aastase tööprogrammi alusel elluviidavale projektile antavat liidu rahalist toetust. Mitterahalise osalusega on aga tavaliselt tegemist siis, kui liikmesriigi asutus on ise liidu rahalise toetuse saaja. Näiteks juhul, kui liidupoolne riikliku koordineerimiskeskuse tegevuse rahastamise määr on 50 %, võetakse ülejäänud tegevuse kulud arvesse mitterahalise osalusena. Teise näitena, kui liikmesriigi asutus saab liidu rahalist toetust, et luua sidusrühmade vahel jagatav taristu või seda ajakohastada kooskõlas iga-aastase tööprogrammiga, võetakse sellega seotud mittesubsideeritud kulud arvesse mitterahalise osalusena.
- (53) Kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2019/715 asjakohaste sätetega peaks pädevuskeskus võtma vastu reeglid, mis käsitlevad tema liikmete, organite ja töötajate, pädevuskeskuse nõukogu ning strateegilise nõuanderühma ja pädevuskogukonna puhul huvide konflikti vältimist, tuvastamist, lahendamist ja käsitlemist. Liikmesriigid peaksid tagama riiklikes koordineerimiskeskustes huvide konflikti vältimise, tuvastamise ja lahendamise kooskõlas oma riigisisese õigusega. Pädevuskeskus peaks kohaldama ka asjaomast liidu õigust, mis käsitleb üldsuse juurdepääsu dokumentidele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1049/2001⁽⁹⁾. Pädevuskeskuse isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725⁽¹⁰⁾. Pädevuskeskus peaks järgima liidu institutsioonidele kohalduvat liidu õigust ja liikmesriikide õigust, mis käsitleb teabe, eelkõige tundliku salastamata teabe ja ELi salastatud teabe käitlemist.
- (54) Liidu ja liikmesriikide finantshuve tuleks kogu kulutsükli jooksul kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul haldus- ja rahaliste karistuste kehtestamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“).
- (55) Pädevuskeskus peaks tegutsema avatult ja läbipaistvalt. Ta peaks edastama aegsasti kogu asjakohase teabe ning tutvustama oma tegevust, sealhulgas üldsusele suunatud teavitamis- ja levitamistegevuse kaudu. Pädevuskeskuse nõukogu ja strateegilise nõuanderühma kodukord tuleks teha üldsusele kättesaadavaks.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (56) Komisjoni siseaudiitoril peaks pädevuskeskuse suhtes olema samasugused volitused nagu komisjoni suhtes.
- (57) Komisjonil, kontrollikojal ja Euroopa Pettustevastasel Ametil peaks olema juurdepääs kogu vajalikule teabele ja pädevuskeskuse ruumidele, et läbi viia auditeid ja uurimisi, mis on seotud pädevuskeskuse allkirjastatud toetuste, lepingute ja kokkulepetega.
- (58) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on tugevdada liidu konkurentsivõimet ja suutlikkust, säilitada ja arendada liidu küberturvalisuse teaduslikku, tehnoloogilist ja tööstuslikku võimekust, suurendada liidu küberturvalisuse valdkonna konkurentsivõimet ja muuta küberturvalisus liidu muude tööstusvaldkondade konkurentsieeliseks, ei saa liikmesriigid üksi piisavalt saavutada olemasolevate piiratud ressursside hajutatuse ning vajalike investeeringute mahu tõttu, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, sest hoitakse ära tegevuse põhjendamatu dubleerimine, aidatakse kaasa investeeringute kriitilise massi saavutamisele, tagatakse avaliku sektori rahastamise optimaalne kasutamine ning tagatakse, et kõrgetasemelist küberturvalisust edendatakse kõigis liikmesriikides, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted ning pädevuskeskuse ja võrgustiku põhimõtted

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega luuakse küberturvalisuse valdkonna tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute Euroopa pädevuskeskus (edaspidi „pädevuskeskus“) ning riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik (edaspidi „võrgustik“). Selles sätestatakse riiklike koordineerimiskeskuste määramist ja küberturvalisuse pädevuskogukonna (edaspidi „pädevuskogukond“) loomist käsitlevad õigusnormid.
2. Pädevuskeskusel on oluline roll programmi „Digitaalne Euroopa“ küberturvalisuse osa rakendamisel, eelkõige määruse (EL) 2021/694 artikliga 6 seotud meetmete rakendamisel, ning see aitab kaasa programmi „Euroopa horisont“, eelkõige nõukogu otsuse (EL) 2021/764 ⁽¹²⁾ I lisa II samba jaotise 3.1.3 rakendamisele.
3. Liikmesriigid panustavad pädevuskeskuse ja võrgustiku töösse ühiselt.
4. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide pädevust, mis on seotud avaliku julgeoleku, riigikaitse, riikliku julgeoleku ja riigi tegevusega kriminaalõiguse valdkonnas.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „küberturvalisus“ – tegevused, mis on vajalikud, et kaitsta võrgu- ja infosüsteeme, selliste süsteemide kasutajaid ja teisi küberohtudest mõjutatud isikuid;
- 2) „võrgu- ja infosüsteem“ – direktiivi (EL) 2016/1148 artikli 4 punktis 1 määratletud võrgu- ja infosüsteem;
- 3) „küberturvalisuse tooted, teenused ja protsessid“ – IKT kommerts- ja mittekommertstooted, -teenused ja -protsessid, mille eriotstarve on kaitsta võrgu- ja infosüsteeme või tagada võrgu- ja infosüsteemides töödeldud või salvestatud andmete konfidentsiaalsus, terviklus ja kättesaadavus ning selliste süsteemide kasutajate ja teiste küberohtudest mõjutatud isikute küberturvalisus;
- 4) „küberoht“ – võimalik asjaolu, sündmus või tegevus, mis võib võrgu- ja infosüsteeme, nende kasutajaid ja teisi isikuid kahjustada või häirida või neile muul viisil kahjulikku mõju avaldada;

⁽¹²⁾ Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167 I, 12.5.2021, lk 1).

- 5) „ühismeede“ – iga-aastases tööprogrammis sisalduv meede, mis saab rahalist toetust programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ või muudest liidu programmide, samuti rahalist või mitterahalist toetust ühelt või mitmelt liikmesriigilt, ning mida rakendatakse projektide kaudu, mis hõlmavad nimetatud liikmesriikides asuvaid ja neilt rahalist või mitterahalist toetust saavaid toetusesaajaid;
- 6) „mitterahaline osalus“ – rahastamiskõlblikud kulud, mis on tekkinud riiklikel koordineerimiskeskustel ja muudel avaliku sektori asutustel käesoleva määruse alusel rahastatud projektides osalemisel, kui neid kulusid ei rahastata liidu ega liikmesriikide rahalisest osalusest;
- 7) „Euroopa digitaalse innovatsiooni keskus“ – määruse (EL) 2021/694 artikli 2 punktis e määratletud Euroopa digitaalse innovatsiooni keskus;
- 8) „tegevuskava“ – terviklik ja kestlik küberturvalisuse tööstus-, tehnoloogia- ja teadusuuringute strateegia, milles määratakse kindlaks strateegilised soovitused Euroopa küberturvalisuse tööstus-, tehnoloogia- ja teadusuuringute valdkonna arendamiseks ja kasvuks ning pädevuskeskuse tegevuse strateegilised prioriteedid ja mis ei ole siduv iga-aastaste tööprogrammide kohta tehtavate otsuste suhtes;
- 9) „tehniline abi“ – abi, mida pädevuskeskus pakub riiklikele koordineerimiskeskustele või pädevuskogukonnale nende ülesannete täitmisel, andes teadmisi või hõlbustades juurdepääsu eksperditeadmistele küberturvalisuse teadusuuringute, tehnoloogia ja tööstuse valdkonnas, hõlbustades võrgustike loomist, suurendades teadlikkust ja edendades koostööd; või abi, mida pädevuskeskus pakub sidusrühmadele koos riiklike koordineerimiskeskustega pädevuskeskuse ja võrgustiku missiooni ja pädevuskeskuse eesmärkidega seotud projektide ettevalmistamiseks.

Artikkel 3

Pädevuskeskuse ja võrgustiku missioon

1. Pädevuskeskuse ja võrgustiku missioon on aidata liidul:
 - a) tugevdada oma juhtrolli ja strateegilist sõltumatust küberturvalisuse valdkonnas, säilitades ja arendades liidu küberturvalisuse alast teaduslikku, akadeemilist, ühiskondlikku, tehnoloogilist ja tööstuslikku suutlikkust ja võimekust, mida on vaja, et suurendada usaldusväarsust ja turvalisust, sealhulgas andmete konfidentsiaalsust, terviklust ja kättesaadavust digitaalsel ühtsel turul;
 - b) toetada liidu tehnoloogilist suutlikkust, võimekust ja oskusi seoses võrgu- ja infosüsteemide taristu, sealhulgas kriitilise tähtsusega taristu ning liidus üldkasutatava riist- ja tarkvara vastupanuvõime ja usaldusväarsusega, ja
 - c) suurendada liidu küberturvalisuse valdkonna üleilmset konkurentsivõimet, et tagada küberturvalisuse ranged standardid kogu liidus ja muuta küberturvalisus liidu muude tööstusharude jaoks konkurentsieeliseks.
2. Pädevuskeskus ja võrgustik täidavad oma ülesandeid koostöös ENISA ja pädevuskogukonnaga, kui see on asjakohane.
3. Kooskõlas asjaomaste programmide, eelkõige programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ loomist käsitlevate seadusandlike aktidega kasutab pädevuskeskus asjakohaseid liidu rahalisi vahendeid viisil, mis toetab lõikes 1 sätestatud missiooni elluviimist.

Artikkel 4

Pädevuskeskuse eesmärgid

1. Pädevuskeskuse üldeesmärk on edendada teadusuuringuid, innovatsiooni ja kasutuselevõttu küberturvalisuse valdkonnas, et viia ellu artiklis 3 sätestatud missiooni.
2. Pädevuskeskusel on järgmised erieesmärgid:
 - a) suurendada asjakohasel juhul küberturvalisuse suutlikkust, võimekust, teadmisi ja taristut tööstuse, eelkõige VKEde, teaduskogukondade, avaliku sektori ja kodanikuühiskonna hüvanguks;
 - b) edendada küberturvalisuse vastupanuvõimet, küberturvalisuse parimate tavade kasutuselevõttu, sisseprojekteeritud turbe põhimõtet ning digitoode ja -teenuste turvalisuse sertifitseerimist viisil, mis täiendab muude avaliku sektori üksuste jõupingutusi;
 - c) aidata kaasa tugeva Euroopa küberjulgeoleku ökosüsteemi loomisele, mis koondaks kõik asjaomased sidusrühmad.

3. Pädevuskeskus rakendab lõikes 2 osutatud konkreetseid eesmärke järgmiselt:
 - a) määrab kindlaks strateegilised soovituselised seoses küberturvalisuse valdkonna teadusuuringute, innovatsiooni ja kasutuselevõtu ning määrab kindlaks pädevuskeskuse tegevuse strateegilised prioriteedid;
 - b) rakendab asjakohaste liidu rahastamisprogrammide alusel meetmeid kooskõlas vastavate tööprogrammidega ja nende programmide loomist käsitlevate seadusandlike aktidega;
 - c) soodustab koostööd ja koordineerimist riiklike koordineerimiskeskuste vahel, samuti pädevuskogukonnaga ja pädevuskogukonna sees, ning
 - d) kui see on asjakohane ja sobiv, omandab ja kasutab IKT-taristut ja teenuseid, kui seda on vaja artiklis 5 sätestatud ülesannete täitmiseks ja kooskõlas artikli 5 lõike 3 punktis b sätestatud vastavate tööprogrammidega.

Artikkel 5

Pädevuskeskuse ülesanded

1. Pädevuskeskuse missiooni ja eesmärkide elluviimiseks on pädevuskeskusel järgmised ülesanded:
 - a) strateegilised ülesanded ja
 - b) rakendusülesanded.
2. Lõike 1 punktis a osutatud strateegilised ülesanded on järgmised:
 - a) koostada tegevuskava ja jälgida selle rakendamist;
 - b) tegevuskava ja mitmeaastase tööprogrammi kaudu, vältides tegevuse igasugust dubleerimist ENISAGA ning võttes arvesse vajadust luua koostoime programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ küberturvalisust puudutavate ja muude osade vahel,
 - i) määrata kindlaks pädevuskeskuse töö prioriteedid seoses järgmisega:
 - 1) kogu innovatsioonitsükli hõlmava küberturvalisuse valdkonna teadusuuringute ja innovatsiooni edendamine ning kõnealuste teadusuuringute ja innovatsiooni kasutuselevõtt;
 - 2) küberturvalisuse valdkonna tööstusliku, tehnoloogilise ja teadusliku suutlikkuse, võimekuse ja taristu arendamine;
 - 3) küberturvalisuse ja tehnoloogiaalaste oskuste ja pädevuse tugevdamine tööstuses, tehnoloogias ja teadusuuringutes ning kõikidel asjakohastel haridustasanditel, toetades soolist tasakaalu;
 - 4) küberturvalisuse toodete, teenuste ja protsesside kasutuselevõtt;
 - 5) artiklis 3 sätestatud missiooni elluviimist toetavate küberturvalisuse toodete, teenuste ja protsesside turuleviimise toetamine;
 - 6) toetus tippasemel küberturvalisuse toodete, teenuste ja protsesside kasutuselevõttule ja integreerimisele ametiasutuste poolt nende taotluse korral, nõudluspoole tööstusharude ja muude kasutajate poolt;
 - ii) toetada küberturvalisuse valdkonda, eelkõige VKEsid, et tugevdada liidu küberturvalisuse alast tippaset, võimekust ja konkurentsivõimet, sealhulgas selleks, et luua ühendus potentsiaalsete turgudega ja kasutuselevõtu võimalustega ning meelitada ligi investeeringuid, ja
 - iii) pakkuda toetust ja tehnilist abi küberturvalisuse valdkonna iduettevõtjatele, VKEdele, mikroettevõtjatele, ühendustele, üksikekspertidele ja kodanike tehnoloogiaprojektidele;
 - c) tagada koostoime ja koostöö asjaomaste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega, eelkõige ENISAGA, vältides samal ajal liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste tegevuse dubleerimist;
 - d) koordineerida võrgustiku kaudu riiklike koordineerimiskeskusi ja tagada korrapärane eksperditeadmiste vahetamine;

- e) anda liikmesriikidele taotluse korral küberturvalisuse alast eksperdinõu tööstus-, tehnoloogia- ja teadusküsimustes, sealhulgas hangete ja tehnoloogia kasutuselevõtu küsimuses;
- f) hõlbustada koostööd ja jagada eksperditeadmisi kõigi asjaomaste sidusrühmade, eelkõige pädevuskogukonna liikmete vahel;
- g) osaleda pädevuskeskus missiooni, eesmärkide ja ülesannetega seotud liidu, liikmesriikide ja rahvusvahelistel konverentsidel, messidel ja foorumitel, et vahetada arvamusi ja asjakohaseid parimaid tavasid teiste osalejatega;
- h) hõlbustada teadus- ja innovatsiooniprojektide tulemuste kasutamist küberturvalisuse toodete, teenuste ja protsesside arendamisega seotud meetmetes, püüdes vältida jõupingutuste killustumist ja dubleerimist, samuti võtta üle küberturvalisuse head tavad ning küberturvalisuse tooted, teenused ja protsessid, eelkõige need, mille on välja töötanud VKEd, ja need, mis põhinevad avatud lähtekoodiga tarkvaral.

3. Lõike 1 punktis b osutatud rakendusülesanded on järgmised:

- a) koordineerida ja hallata võrgustiku ja pädevuskogukonna tööd, et viia ellu artiklis 3 sätestatud missiooni, toetades eelkõige küberturvalisuse valdkonna iduettevõtjaid, VKEsid, mikroettevõtjaid, ühendusi ja kodanike tehnoloogiaprojekte liidus ning hõlbustades nende juurdepääsu eksperditeadmistele, rahastamisele, investeringutele ja turgudele;
- b) koostada iga-aastane tööprogramm ja seda rakendada kooskõlas tegevuskava ja mitmeaastase tööprogrammiga seoses järgmiste küberturvalisust puudutavate osadega:
 - i) programm „Digitaalne Euroopa“, eelkõige määruse (EL) 2021/694 artikliga 6 seotud meetmed;
 - ii) ühismeetmed, mis saavad toetust programmi „Euroopa horisont“ küberturvalisust puudutavate sätete alusel, eelkõige seoses otsuse (EL) 2021/764 I lisa II samba jaotisega 3.1.3, kooskõlas mitmeaastase tööprogrammi ja programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise protsessiga, ning
 - iii) muud programmid, kui see on sätestatud asjaomastes liidu seadusandlikes aktides;
- c) toetada asjakohasel juhul määruse (EL) 2021/694 artiklis 7 sätestatud programmi „Digitaalne Euroopa“ erieesmärgi nr 4 „Kõrgtasemel digioskused“ saavutamist koostöös Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustega;
- d) anda komisjonile küberturvalisuse alast eksperdinõu tööstus-, tehnoloogia- ja teadusküsimustes, kui komisjon valmistab ette otsuse (EL) 2021/764 artikli 13 kohaseid tööprogrammide kavandeid;
- e) võtta liikmesriikide, avaliku sektori, teaduskogukondade ja oluliste teenuste operaatorite taotluse korral kasutusele IKT-taristu või võimaldada selle kasutuselevõttu ja hõlbustada sellise taristu omandamist ühiskonna, tööstuse ja avaliku sektori hüvanguks, muu hulgas liikmesriikide osaluse ja ühismeetmete liidupoolse rahastamise kaudu kooskõlas tegevuskava, mitmeaastase tööprogrammi ja iga-aastase tööprogrammiga;
- f) teadlikkuse suurendamine pädevuskeskuse ja võrgustiku missioonist ning pädevuskeskuse eesmärkidest ja ülesannetest;
- g) ilma et see piiraks programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate projektide tsiviilotstarbelist laadi ning kooskõlas määrustega (EL) 2021/695 ja (EL) 2021/694 suurendada koostoimet ja koordineerimist küberturvalisuse tsiviil- ja kaitseaspektide vahel, hõlbustades
 - i) teadmiste ja teabe vahetamist kahesuguse kasutusega tehnoloogia ja rakenduste kohta;
 - ii) tulemuste, nõuete ja parimate tavade vahetamist ja
 - iii) teabevahetust asjaomaste liidu programmide prioriteetide kohta.

4. Pädevuskeskus täidab lõikes 1 osutatud ülesandeid tihedas koostöös võrgustikuga.

5. Kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikliga 6 ja tingimusel, et sõlmitakse finantsmääruse artikli 2 punktis 18 määratletud rahalist toetust käsitlev leping, võib pädevuskeskusele usaldada selliste programmi „Euroopa horisont“ kohaste küberturvalisuse osade rakendamise, mida liikmesriigid ei kaasrahasta, eelkõige seoses otsuse (EL) 2021/764 I lisa II samba jaotisega 3.1.3.

Artikkel 6

Riiklike koordineerimiskeskuste määramine

1. 29. detsembriks 2021 määrab iga liikmesriik ühe lõikes 5 sätestatud kriteeriume täitva asutuse käesoleva määruse kohaldamisel riiklikuks koordineerimiskeskuseks. Liikmesriik teavitab sellest asutusest viivitamata pädevuskeskuse nõukogu. Selliseks asutuseks võib olla kõnealuses liikmesriigis juba olemasolev asutus.

Esimeses lõigus sätestatud tähtaega pikendatakse ajavahemikuks, mille jooksul komisjon esitab lõikes 2 osutatud arvamuse.

2. Liikmesriik võib igal ajal paluda komisjonilt arvamust selle kohta, kas asutusel, mille liikmesriik on määranud või kavatab määrata oma riiklikuks koordineerimiskeskuseks, on vajalik suutlikkus hallata vahendeid viisil, et viia ellu käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärgid. Komisjon esitab oma arvamuse kõnealusele liikmesriigile kolme kuu jooksul taotluse esitamise eest.

3. Lõikes 1 osutatud liikmesriigi teatise alusel kannab pädevuskeskuse nõukogu asutuse riikliku koordineerimiskeskuse loetellu hiljemalt kolme kuu jooksul pärast teatise esitamist. Pädevuskeskus avaldab riiklike koordineerimiskeskuste loetelu.

4. Liikmesriigid võivad käesoleva määruse kohaldamisel määrata igal ajal riiklikuks koordineerimiskeskuseks uue asutuse. Kõigi uute asutuste määramise suhtes kohaldatakse lõikeid 1, 2 ja 3.

5. Riiklik koordineerimiskeskus on avaliku sektori asutus või liikmesriigi enamusosalusega asutus, kes täidab liikmesriigi õiguse alusel avaliku halduse ülesandeid, sealhulgas delegerimise kaudu, ja kellel on suutlikkus toetada pädevuskeskust ja võrgustikku nende käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud missiooni elluviimisel. Asutusel peavad olema teaduse ja tehnoloogia alased eksperditeadmised küberturvalisuse valdkonnas või juurdepääs sellistele teadmistele. Asutus peab suutma pidada tulemuslikku dialoogi ja koordineerida oma tegevust tööstuse, avaliku sektori, akadeemilise ja teaduskogukonnaga ning kodanikega, sealhulgas direktiivi (EL) 2016/1148 kohaselt määratud asutustega.

6. Riiklik koordineerimiskeskus võib igal ajal taotleda selle tunnustamist, et tal on vajalik suutlikkus hallata vahendeid, et viia ellu käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärgid kooskõlas määrustega (EL) 2021/695 ja (EL) 2021/694. Kolme kuu jooksul kõnealuse taotluse esitamise eest hindab komisjon, kas riiklikul koordineerimiskeskusel on vajalik suutlikkus olemas ja teeb otsuse.

Kui komisjon on lõikes 2 sätestatud korras esitanud liikmesriigile positiivse arvamuse, käsitatakse seda arvamust otsusena, millega tunnustatakse asjaomase riikliku koordineerimiskeskuse vajalikku suutlikkust käesoleva lõike kohaldamisel.

Pärast pädevuskeskuse nõukoguga konsulteerimist annab komisjon hiljemalt 29. augustil 2021 välja suunised esimeses lõigus osutatud hindamise kohta, täpsustades muu hulgas tunnustamise tingimusi ning arvamuste esitamise ja hindamise läbiviimise korda.

Enne lõikes 2 osutatud arvamuse esitamist ja käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud otsuse tegemist võtab komisjon arvesse taotluse esitanud riikliku koordineerimiskeskuse esitatud teavet ja dokumente.

Otsus, millega ei tunnustata riikliku koordineerimiskeskuse vajalikku suutlikkust hallata vahendeid, et viia ellu käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärgid, peab olema igakülgset põhjendatud, märkides ära nõuded, mida taotluse esitanud riiklik koordineerimiskeskus ei ole veel täitnud ja mis õigustavad tunnustamisest keeldumise otsust. Riiklik koordineerimiskeskus, kelle tunnustamise taotlus on tagasi lükatud, võib taotluse koos lisateabega igal ajal uuesti esitada.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni riikliku koordineerimiskeskusega seotud muudatustest, nagu riikliku koordineerimiskeskuse koosseis, selle õiguslik vorm või muud asjakohased aspektid, mis mõjutavad selle suutlikkust hallata vahendeid, et viia ellu käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärgid. Sellise teabe saamisel võib komisjon läbi vaadata otsuse, millega tunnustatakse, et riiklikul koordineerimiskeskusel on vajalik suutlikkus vahendeid asjakohaselt hallata, või tunnustamisest keeldumise otsuse.

7. Võrgustik koosneb kõigist liikmesriikide määratud riiklikest koordineerimiskeskustest, millest on pädevuskeskuse nõukogu teavitatud.

Artikkel 7

Riiklike koordineerimiskeskuste ülesanded

1. Riiklikel koordineerimiskeskustel on järgmised ülesanded:
 - a) tegutseda riiklikul tasandil pädevuskogukonna kontaktpunktidenä, et toetada pädevuskeskust selle missiooni ja eesmärkide elluviimisel, eelkõige pädevuskogukonna koordineerimisel selle liikmete koordineerimise kaudu nende liikmesriikides;
 - b) pakkuda eksperditeadmisi ja panustada aktiivselt artikli 5 lõikes 2 osutatud strateegiliste ülesannete täitmisesse, võttes arvesse eri sektorite asjakohaseid riiklikke ja piirkondlikke küberturvalisuse väljakutseid;
 - c) edendada, innustada ja hõlbustada kodanikuühiskonna, tööstuse (eelkõige iduettevõtjate ja VKEde), akadeemiliste ja teaduskogukondade ning riikliku tasandi muude sidusrühmade osalemist piiriülestes projektides ja küberturvalisuse meetmetes, mida rahastatakse asjaomastest liidu programmidest;
 - d) pakkuda sidusrühmadele tehnilist abi, toetades neid pädevuskeskuse hallatavate projektide puhul taotluste esitamise etapis seoses selle missiooni ja eesmärkidega ning järgides täielikult usaldusväärse finantsjuhtimise norme, eelkõige seoses huvide konfliktiga;
 - e) püüda luua koostoimet asjaomaste riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi tegevustega, milleks on näiteks küberturvalisuse valdkonna teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni alased riiklikud poliitikameetmed, eelkõige poliitikameetmeid, mis on esitatud riiklikes küberturvalisuse strateegiates;
 - f) rakendada konkreetseid meetmeid, mille jaoks pädevuskeskus on andnud toetusi, sealhulgas rahalist toetust kolmandatele isikutele kooskõlas finantsmääruse artikliga 204 asjaomastes toetuslepingutes kindlaks määratud tingimustel;
 - g) ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust hariduse valdkonnas ja võttes arvesse ENISA asjakohaseid ülesandeid, suhelda riiklike asutustega seoses nende võimaliku panusega küberturvalisuse alaste haridusprogrammide edendamisse ja levitamisse;
 - h) tutvustada ja levitada võrgustiku, pädevuskogukonna ja pädevuskeskuse asjakohaseid töötulemusi riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil;
 - i) hinnata riikliku koordineerimiskeskusega samas liikmesriigis asuvate üksuste taotlusi saada pädevuskogukonna liikmeks;
 - j) propageerida ja edendada asjaomaste asutuste osalemist pädevuskeskuse, võrgustiku ja pädevuskogukonnaga seotud tegevustes ning asjakohasel juhul jälgida küberturvalisuse teadusuuringutes, arendamises ja kasutuselevõtu osalemise taset ja selleks antava avaliku sektori rahalise toetuse suurust.
2. Käesoleva artikli lõike 1 punkti f kohaldamisel võidakse anda kolmandatele isikutele rahalist toetust kõigis finantsmääruse artiklis 125 kindlaks määratud liidupoolse toetuse vormides, sealhulgas kindlasummaliste maksetena.
3. Käesoleva määruse artikli 6 lõikes 6 osutatud otsuse alusel võivad riiklikud koordineerimiskeskused saada käesolevas artiklis sätestatud ülesannete täitmiseks liidult toetust kooskõlas finantsmääruse artikli 195 esimese lõigu punktiga d.
4. Riiklikud koordineerimiskeskused teevad võrgustiku kaudu koostööd, kui see on asjakohane.

Artikkel 8

Küberturvalisuse pädevuskogukond

1. Pädevuskogukond aitab ellu viia artiklis 3 sätestatud pädevuskeskuse ja võrgustiku missiooni ning suurendab, jagab ja levitab küberturvalisuse alaseid eksperditeadmisi kogu liidus.

2. Pädevuskogukonda kuuluvad tööstus, sealhulgas VKEd, akadeemilised ja teadusorganisatsioonid, muud asjaomased kodanikuühiskonna ühendused ning asjakohasel juhul asjaomased Euroopa standardiorganisatsioonid, avaliku sektori asutused ja muud üksused, kes tegelevad küberturvalisuse alaste operatiivsete ja tehniliste küsimustega, ning asjakohasel juhul sellised sektorite sidusrühmad, kes tunnevad huvi küberturvalisuse vastu ja seisavad silmitsi väljakutsetega küberturvalisuse valdkonnas. Pädevuskogukonda koonduvad liidus küberturvalisuse alast tehnoloogilist, tööstuslikku, akadeemilist ja teaduslikku võimekust omavad peamised sidusrühmad. Sinna kaasatakse riiklikud koordineerimiskeskused, asjakohasel juhul Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused ning asjaomaste eksperditeadmistega liidu institutsioonid, organid, ametid ja asutused, näiteks ENISA.

3. Pädevuskogukonna liikmetena registreeritakse ainult liikmesriikides asuvaid üksusi. Nad peavad tõendama, et saavad aidata ellu viia missiooni, ning et neil on küberturvalisuse alased eksperditeadmised vähemalt ühes järgmises valdkonnas:

- a) akadeemiline tegevus, teadusuuringud või innovatsioon;
- b) tööstuse või toodete arendamine;
- c) koolitus ja haridus;
- d) infoturve või intsidentidele reageerimine;
- e) eetika;
- f) ametlik ja tehniline standardimine ning tehnilised kirjeldused.

4. Pädevuskeskus registreerib üksused nende taotluse alusel pädevuskogukonna liikmetena pärast seda, kui selle liikmesriigi riiklik koordineerimiskeskus, kus üksus asub, on oma hinnangus kinnitanud, et üksus täidab käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriume. Kõnealuses hinnangus võetakse arvesse ka riiklike pädevate asutuste poolt julgeolekukaalutlustel tehtud asjakohaseid riiklikke hindamisi. Registreering ei ole ajaliselt piiratud, kuid pädevuskeskus võib selle igal ajal kehtetuks tunnistada, kui asjaomase riikliku koordineerimiskeskuse hinnangul ei täida üksus enam käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriume või kuulub finantsmääruse artikli 136 kohaldamisalasse või kui see on põhjendatud julgeolekukaalutlustel. Kui pädevuskogukonna liikmesus tunnistatakse kehtetuks julgeolekukaalutlustel, peab kehtetuks tunnistamise otsus olema proportsionaalne ja põhjendatud. Riiklikud koordineerimiskeskused püüavad saavutada pädevuskogukonnas sidusrühmade tasakaalustatud esindatuse ja stimuleerida aktiivselt eelkõige VKEde osalemist.

5. Riiklike koordineerimiskeskusi ergutatakse võrgustiku kaudu koostööd tegema, et ühtlustada lõikes 3 sätestatud kriteeriumide kohaldamist ning lõikes 4 osutatud üksuste hindamise ja registreerimise korda.

6. Pädevuskeskus registreerib asjaomased liidu institutsioonid, organid, ametid ja asutused pädevuskogukonna liikmetena pärast seda, kui ta on oma hinnangus kinnitanud, et kõnealune liidu institutsioon, organ, amet või asutus täidab käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriume. Registreering ei ole ajaliselt piiratud, kuid pädevuskeskus võib selle igal ajal kehtetuks tunnistada, kui tema hinnangul ei täida liidu institutsioon, organ, amet või asutus käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriume või kuulub finantsmääruse artikli 136 kohaldamisalasse.

7. Liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste esindajad võivad osaleda pädevuskogukonna töös.

8. Pädevuskogukonna liikmena registreeritud üksus nimetab tõhusa dialoogi tagamiseks oma esindajad. Kõnealustel esindajatel on eksperditeadmised küberturvalisuse teadusuuringute, tehnoloogia või tööstuse valdkonnas. Pädevuskeskuse nõukogu võib nõudeid täiendavalt täpsustada, piiramata seejuures asjatult üksuste esindajate määramist.

9. Pädevuskogukond annab oma töörühmade ja eelkõige strateegilise nõuanderühma kaudu tegevdirektorile ja pädevuskeskuse nõukogule strateegilist nõu tegevuskava ning iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi küsimustes vastavalt pädevuskeskuse nõukogu kodukorrale.

*Artikkel 9***Pädevuskogukonna liikmete ülesanded**

Pädevuskogukonna liikmed

- a) toetavad pädevuskeskust selle missiooni ja eesmärkide elluviimisel ning teevad sel otstarbel tihedat koostööd pädevuskeskuse ja riiklike koordineerimiskeskustega;
- b) osalevad asjakohasel juhul ametlikes või mitteametlikes tegevustes ja artikli 13 lõike 3 punktis n osutatud töörühmades, et viia ellu iga-aastases tööprogrammis kindlaks määratud konkreetseid tegevusi, ja
- c) toetavad vajaduse korral pädevuskeskust ja riiklike koordineerimiskeskusi konkreetsete projektide tutvustamisel.

*Artikkel 10***Pädevuskeskuse koostöö teiste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega ning rahvusvaheliste organisatsioonidega**

1. Järjepidevuse ja täiendavuse tagamiseks, vältides jõupingutuste dubleerimist, teeb pädevuskeskus koostööd asjaomaste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega, sealhulgas ENISA, Euroopa välisteenistuse, komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse peadirektoraadi, komisjoni rakendusotsusega (EL) 2021/173⁽¹³⁾ asutatud Euroopa Teadusuuringute Rakendusameti ning Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusameti, asjaomaste Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794⁽¹⁴⁾ asutatud Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti ning Euroopa Kaitseagentuuriga käesoleva määruse artiklis 5 sätestatud ülesannete täitmisel, ja muude asjakohaste liidu asutustega. Pädevuskeskus võib asjakohasel juhul teha koostööd ka rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud koostöö võib toimuda töökorra raames. Töökord esitatakse pädevuskeskuse nõukogule heakskiidu saamiseks. Igasuguse salastatud teabe jagamine toimub artikli 36 lõike 3 kohaselt sõlmitud halduskokkulepete raames.

*II PEATÜKK***Pädevuskeskuse korraldus***Artikkel 11***Liikmesus ja struktuur**

1. Pädevuskeskuse liikmed on liit, keda esindab komisjon, ja liikmesriigid.
2. Pädevuskeskuse struktuur tagab artiklis 4 sätestatud eesmärkide saavutamise ja artiklis 5 sätestatud ülesannete täitmise ning sinna kuuluvad:
 - a) pädevuskeskuse nõukogu;
 - b) tegevdirektor;
 - c) strateegiline nõuanderühm.

⁽¹³⁾ Komisjoni 12. veebruari 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/173, millega asutatakse Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet, Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet, Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet, Euroopa Innovatsiooni nõukogu ja VKEde Rakendusamet, Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet ning Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsused 2013/801/EL, 2013/771/EL, 2013/778/EL, 2013/779/EL, 2013/776/EL ja 2013/770/EL (ELT L 50, 15.2.2021, lk 9).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

I jagu

Pädevuskeskuse nõukogu

Artikkel 12

Pädevuskeskuse nõukogu koosseis

1. Pädevuskeskuse nõukogusse kuuluvad üks esindaja igast liikmesriigist ja komisjonist kaks esindajat, kes tegutsevad liidu nimel.
2. Igal pädevuskeskuse nõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige asendab liiget tema äraolekul.
3. Liikmesriikide poolt ametisse nimetatud pädevuskeskuse nõukogu liikmed ja asendusliikmed on liikmesriigi avaliku sektori töötajad, kes nimetatakse ametisse lähtuvalt nende teadmistest küberturvalisuse teadusuuringute, tehnoloogia ja tööstuse valdkonnas, võimest tagada meetmete ja seisukohtade koordineerimine vastava riikliku koordineerimiskeskusega või nende asjakohastest juhtimis-, haldus- ja eelarvealastest oskustest. Komisjon nimetab oma pädevuskeskuse nõukogu liikmed ja asendusliikmed ametisse lähtuvalt nende teadmistest küberturvalisuse või tehnoloogia valdkonnas või nende asjakohastest juhtimis-, haldus- ja eelarvealastest oskustest ning nende võimest tagada koordineerimine, koostoime ja võimaluste piires ühisalgatuste rakendamine erinevate liidu valdkondlike ja horisontaalsete küberturvalisust hõlmavate poliitikameetmete vahel. Komisjon ja liikmesriigid püüavad piirata oma esindajate vahetumist pädevuskeskuse nõukogus, et tagada selle töö järjepidevus. Komisjoni ja liikmesriikide eesmärk on saavutada meeste ja naiste tasakaalustatud esindatus pädevuskeskuse nõukogus.
4. Pädevuskeskuse nõukogu liikmete ja asendusliikmete ametiaeg on neli aastat. Ametiaega võib pikendada.
5. Pädevuskeskuse nõukogu liikmed tagavad sõltumatult ja läbipaistval viisil, et pädevuskeskuse missioon, eesmärgid, identiteet ja autonoomia on kaitstud ning et selle tegevus on kooskõlas missiooni ja eesmärkidega.
6. Vajaduse korral võib pädevuskeskuse nõukogu kutsuda oma koosolekutele vaatlejaid, sealhulgas asjaomaste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste esindajaid ning pädevuskogukonna liikmeid.
7. ENISA esindaja on pädevuskeskuse nõukogus alaline vaatleja. Pädevuskeskuse nõukogu võib koosolekutele kutsuda strateegilise nõuanderühma esindaja.
8. Tegevdirektor osaleb pädevuskeskuse nõukogu koosolekutel ilma hääleõiguseta.

Artikkel 13

Pädevuskeskuse nõukogu ülesanded

1. Pädevuskeskuse nõukogu on üldiselt vastutav pädevuskeskuse strateegilise suunamise ja toimimise eest, teeb järelevalvet pädevuskeskuse tegevuse üle ning vastutab kõikide ülesannete täitmise eest, mis ei ole konkreetselt tehtud ülesandeks tegevdirektorile.
2. Pädevuskeskuse nõukogu võtab vastu oma kodukorra. Kodukord sisaldab erimenetlusi huvide konflikti avastamiseks ja vältimiseks ning tundliku teabe konfidentsiaalsuse tagamiseks.
3. Pädevuskeskuse nõukogu võtab vastu vajalikud strateegilised otsused, eelkõige:
 - a) töötab välja ja võtab vastu tegevuskava ning jälgib selle rakendamist;
 - b) võtab liidu poliitilisi prioriteete ja tegevuskava arvesse võttes vastu mitmeaastase tööprogrammi, mis sisaldab ühiseid tööstuse, tehnoloogia ja teadusuuringute valdkonna prioriteete, mille aluseks on liikmesriikide poolt koostöös pädevuskogukonnaga kindlaks tehtud vajadused, mis nõuavad liidu rahalist toetust; sellised prioriteedid hõlmavad võtme-tähtsusega tehnoloogiaid ja valdkondi, et arendada küberturvalisuse valdkonnas välja liidu enda võimekus;
 - c) võtab vastu iga-aastase tööprogrammi, et rakendada asjaomaseid liidu vahendeid, eelkõige programmi „Euroopa horisont“ küberturvalisuse osi niivõrd, kui võrd need on liikmesriikide poolt vabatahtlikkuse alusel kaasrahastatavad, ning programmi „Digitaalne Euroopa“ küberturvalisuse osi, kooskõlas pädevuskeskuse mitmeaastase tööprogrammiga ning programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise protsessiga;

- d) võtab vastu pädevuskeskuse raamatupidamise aastaaruande ja bilansi ning iga-aastase tegevusaruande lähtuvalt tegev-direktori ettepanekust;
- e) võtab vastu pädevuskeskuse spetsiifilised finantsreeglid kooskõlas finantsmääruse artikliga 70;
- f) osana iga-aastasest tööprogrammist eraldab liidu eelarvest vahendeid liidu ja liikmesriikide ühismeetmete teemade jaoks;
- g) osana iga-aastasest tööprogrammist ning kooskõlas käesoleva lõike punktis f osutatud otsustega ning vastavalt määrustele (EL) 2021/695 ja (EL) 2021/694 kirjeldab käesoleva lõigu punktis f osutatud ühismeetmeid ning määrab kindlaks nende ühismeetmete rakendamise tingimused;
- h) võtab vastu tegevdirektori ametisse nimetamise korra ning nimetab ametisse tegevdirektori, vabastab ta ametist, pikendab tema ametiaega, annab talle suuniseid ja jälgib tema tegevust;
- i) võtab vastu suunised, mille alusel hinnatakse ja registreeritakse üksusi pädevuskogukonna liikmetena;
- j) võtab vastu artikli 10 lõikes 2 osutatud töökorra;
- k) nimetab ametisse peaarvepidaja;
- l) võtab vastu pädevuskeskuse aastaelarve, sealhulgas vastava ametikohtade loetelu, milles on näidatud ajutiste ameti-kohtade arv tegevusüksuste ja palgaastmete kaupa ning lepinguliste töötajate ja riikide lähetatud ekspertide arv, väljendatuna täistööaja ekvivalentides;
- m) võtab vastu pädevuskeskuse läbipaistvusreeglid ning huvide konflikti vältimise ja lahendamise reeglid, sealhulgas seoses pädevuskeskuse nõukogu liikmetega, kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2019/715 artikliga 42;
- n) moodustab vajaduse korral pädevuskogukonnas töörühmi, võttes arvesse strateegilise nõuanderühma nõuandeid;
- o) nimetab strateegilise nõuanderühma liikmed;
- p) võtab vastu strateegilise nõuanderühma liikmete kulude hüvitamise korra;
- q) kehtestab seiremehhanismi tagamaks, et pädevuskeskuse hallatavate vastavate vahendite rakendamine toimub koos-kõlas tegevuskava, missiooni ja mitmeaastase tööprogrammiga ning nende programmide suhtes kohalduvate õigus-normidega, mille raames vahendid eraldatakse;
- r) tagab korrapärase dialoogi ja seab sisse tõhusa koostöömehhanismi pädevuskogukonnaga;
- s) kehtestab tegevdirektori soovitusel pädevuskeskuse kommunikatsioonipoliitika;
- t) kehtestab asjakohasel juhul nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽¹⁵⁾ sätestatud Euroopa Liidu amet-nike personalieeskirjade ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi „personalieeskirjad ja teenistustingimused“) rakenduseeskirjad kooskõlas käesoleva määruse artikli 30 lõikega 3;
- u) kehtestab asjakohasel juhul riiklike ekspertide pädevuskeskusesse lähetamise ning praktikantide kasutamise korra kooskõlas artikli 31 lõikega 2;
- v) võtab vastu pädevuskeskuse julgeolekureeglid;
- w) võtab vastu pettuste- ja korrupsioonivastase strateegia, mis on proportsionaalne pettuste ja korrupsiooni riskiga, ning võtab kohaldatavate liidu õigusaktidega kooskõlas vastu terviklikud meetmed, et kaitsta liidu õiguse rikkumistest teatajaid, võttes arvesse rakendatavate meetmete kulude-tulude analüüsi;
- x) võtab vajaduse korral vastu metoodika osalevate liikmesriikide vabatahtliku rahalise ja mitterahalise osaluse arvuta-miseks kooskõlas määruste (EL) 2021/695 ja (EL) 2021/694 või muude kohaldatavate õigusaktidega;

⁽¹⁵⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

- y) tagab iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi kontekstis sidususe ja koostoime programmide „Digitaalne Euroopa“ ja „Euroopa horisont“ nende osadega, mida pädevuskeskus ei halda, ning muude liidu programmidega;
- z) võtab vastu pädevuskeskuse strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide rakendamise aastaaruande, vajaduse korral koos soovituselise eesmärkide ja prioriteetide paremaks elluviimiseks.

Kui iga-aastane tööprogramm sisaldab ühismeetmeid, sisaldab see teavet liikmesriikide vabatahtliku osaluse kohta nendes ühismeetmetes. Asjakohasel juhul hinnatakse ettepanekutes, eelkõige iga-aastases tööprogrammi ettepanekus vajadust kohaldada käesoleva määruse artiklis 33 sätestatud julgeolekureegleid, sealhulgas julgeolekualase enesehindamise menetlust kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artikliga 20.

4. Seoses lõike 3 punktides a, b ja c sätestatud otsustega võtavad tegevdirektor ja pädevuskeskuse nõukogu arvesse ENISA esitatud asjaomaseid strateegilisi nõuandeid ja sisendeid vastavalt pädevuskeskuse nõukogu vastu võetud kodukorrale.

5. Pädevuskeskuse nõukogu tagab, et rakendamisaruandes ja hinnangu, millele on osutatud artikli 38 lõiges 2 ja 4, esitatud soovitude kohta võetakse piisavaid järelemeetmeid.

Artikkel 14

Pädevuskeskuse nõukogu esimees ja koosolekud

1. Pädevuskeskuse nõukogu valib oma liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe, kelle ametiaeg on kolm aastat. Esimehe ja aseesimehe ametiaega võib pädevuskeskuse nõukogu otsuse alusel ühe korra pikendada. Kui aga esimehe või aseesimehe liikmesus pädevuskeskuse nõukogus lõpeb mis tahes ajal nende ametiaja jooksul, lõpeb nende ametiaeg automaatselt samal ajal. Aseesimees asendab esimeest *ex officio* juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita. Esimees osaleb hääletamisel.
2. Pädevuskeskuse nõukogu peab korraldada koosolekuid vähemalt kolm korda aastas. Pädevuskeskuse nõukogu võib korraldada erakorralisi koosolekuid komisjoni või kolmandiku kõigi oma liikmete taotlusel või pädevuskeskuse nõukogu esimehe või tegevdirektori poolt oma ülesannete täitmiseks esitatud taotlusel.
3. Tegevdirektor osaleb pädevuskeskuse nõukogu aruteludes, kui pädevuskeskuse nõukogu ei otsusta teisiti, kuid tal ei ole hääleõigust.
4. Pädevuskeskuse nõukogu võib kutsuda olenevalt juhtumist oma koosolekutele vaatlejatena muid isikuid.
5. Pädevuskogukonna esindajad võivad esimehe kutsel osaleda pädevuskeskuse nõukogu koosolekutel, kuid neil ei ole hääleõigust.
6. Pädevuskeskuse nõukogu liikmed ja asendusliikmed võivad vastavalt kodukorrale kasutada koosolekutel nõustajate või ekspertide abi.
7. Pädevuskeskus osutab pädevuskeskuse nõukogule sekretariaaditeenust.

Artikkel 15

Pädevuskeskuse nõukogu hääletuskord

1. Pädevuskeskuse nõukogu kasutab aruteludes konsensuslikku lähenemisviisi. Hääletus korraldatakse siis, kui pädevuskeskuse nõukogu liikmed ei saavuta konsensust.
2. Kui konsensust ei saavutata, võtab pädevuskeskuse nõukogu otsused vastu kõigi selle liikmete 75 % hääleteenamusega, kusjuures komisjoni esindajatel on sel eesmärgil ühe liikme hääl. Pädevuskeskuse nõukogu puuduv liige võib oma hääle delegeerida oma asendusliikmele või asendusliikme puudumise korral teisele liikmele. Ükski pädevuskeskuse nõukogu liige ei või esindada rohkem kui ühte teist liiget.

3. Artikli 13 lõike 3 punktides f ja g osutatud ühismeetmeid ja nende haldamist käsitlevad otsused võtab pädevuskeskuse nõukogu vastu järgmiselt:

- a) otsused, mis käsitlevad liidu eelarvest vahendite eraldamist artikli 13 lõike 3 punktis f osutatud ühismeetmetele ja selliste ühismeetmete lisamist iga-aastasesse tööprogrammi võetakse vastu kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2;
- b) otsused, mis on seotud artikli 13 lõike 3 punktis g osutatud ühismeetmete kirjeldusega ja milles määratakse kindlaks nende meetmete rakendamise tingimused, võetakse vastu osalevate liikmesriikide ja komisjoni poolt, tingimusel et liikmete hääleõigused on proportsionaalsed nende vastava panusega asjaomasesse ühismeetmesse, mis arvutatakse vastavalt artikli 13 lõike 3 punkti x kohaselt vastu võetud meetodikale.

4. Artikli 13 lõike 3 punktide b, c, d, e, f, k, l, p, q, t, u, w, x ja y alusel tehtavate otsuste puhul on komisjonil 26 % pädevuskeskuse nõukogu kõigist häälest.

5. Muude kui lõike 3 punktis b ja lõikes 4 osutatud otsuste puhul on igal liikmesriigil ja liidul üks hääl. Liidu häält väljendavad ühiselt kaks komisjoni esindajat.

6. Esimees osaleb hääletamisel.

II jagu

Tegevdirktor

Artikkel 16

Tegevdirktori ametisse nimetamine, ametist vabastamine ja ametiaja pikendamine

1. Tegevdirktor on isik, kellel on pädevuskeskuse tegevusvaldkondades eksperditeadmised ja hea maine.
2. Tegevdirktor võetakse tööle pädevuskeskuse ajutise teenistujana teenistustingimuste artikli 2 punkti a alusel.
3. Tegevdirktori nimetab ametisse pädevuskeskuse nõukogu komisjoni esitatud kandidaatide nimekirjast, järgides avatud, läbipaistvat ja mittediskrimineerivat valikumenetlust.
4. Tegevdirktoriga lepingu sõlmimisel esindab pädevuskeskust pädevuskeskuse nõukogu esimees.
5. Tegevdirktori ametiaeg on neli aastat. Enne selle ajavahemiku lõppu koostab komisjon hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirktori tegevusele antud hinnangut ning pädevuskeskuse edasisi ülesandeid ja väljakutseid.
6. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 5 osutatud hinnangut, võib pädevuskeskuse nõukogu pikendada tegevdirktori ametiaega üks kord kuni nelja aasta võrra.
7. Tegevdirktor, kelle ametiaega on pikendatud, ei või osaleda samale ametikohale uue direktori valiku menetluses.
8. Tegevdirktor tagandatakse ametist üksnes otsusega, mille pädevuskeskuse nõukogu teeb komisjoni või vähemalt 50 % liikmesriikide ettepaneku alusel.

Artikkel 17

Tegevdirktori ülesanded

1. Tegevdirktor vastutab pädevuskeskuse tegevuse ja igapäevase juhtimise eest ning on selle seaduslik esindaja. Tegevdirktor annab aru pädevuskeskuse nõukogule ja täidab oma kohustusi täiesti sõltumatult talle antud volituste piires. Tegevdirktorit toetavad pädevuskeskuse töötajad.
2. Tegevdirktor täidab sõltumatult vähemalt järgmisi ülesandeid:
 - a) rakendab pädevuskeskuse nõukogus vastu võetud otsused;
 - b) toetab pädevuskeskuse nõukogu selle töös, tagab sekretariaaditeenuste osutamise pädevuskeskuse nõukogu koosolekute jaoks ning esitab selle ülesannete täitmiseks kogu vajaliku teabe;

- c) koostab pärast pädevuskeskuse nõukogu ja komisjoniga konsulteerimist ning riiklike koordineerimiskeskuste ja pädevuskeskuse sisendi arvesse võttes tegevuskava ning kooskõlas tegevuskavaga pädevuskeskuse iga-aastase tööprogrammi kavandi ja mitmeaastase tööprogrammi kavandi, milles muu hulgas esitatakse iga-aastase tööprogrammi rakendamiseks vajalike konkursikutsete, osalemiskutsete ja hankemenetluste ulatus ning liikmesriikide ja komisjoni kavandatud vastavate kulude eelarvestus, ning esitab need pädevuskeskuse nõukogule vastuvõtmiseks;
- d) koostab ja esitab pädevuskeskuse nõukogule vastuvõtmiseks aastaeelarve projekti, sealhulgas vastava artikli 13 lõike 3 punktis 1 osutatud ametikohtade loetelu, milles on näidatud ajutiste ametikohtade arv palgaastmete ja tegevusüksuste kaupa ning lepinguliste töötajate ja riikide lähetatud ekspertide arv väljendatuna täistööaja ekvivalentides;
- e) rakendab iga-aastast tööprogrammi ja mitmeaastast tööprogrammi ning annab nende kohta pädevuskeskuse nõukogule aru;
- f) koostab pädevuskeskuse iga-aastase tegevusaruande kavandi, sealhulgas teabe vastavate kulude ning tegevuskava ja mitmeaastase tööprogrammi täitmise kohta; vajaduse korral esitatakse koos kõnealuse aruandega ettepanekud strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide paremaks saavutamiseks või ümbersõnastamiseks;
- g) tagab pädevuskeskuse töötulemuste tõhusa seire ja hindamise korra rakendamise;
- h) koostab artikli 38 lõigetes 2 ja 4 osutatud rakendamisaruaruande ja hinnangu põhjal tegevuskava järelemeetmete võtmiseks ning esitab iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile ja komisjonile eduaruanded;
- i) koostab ja sõlmib lepingud riiklike koordineerimiskeskustega;
- j) vastutab artikli 13 lõike 3 punktides e, l, t, u, v ja w osutatud otsustega kooskõlas haldus-, finants- ja personaliküsimuste eest, sealhulgas pädevuskeskuse eelarve täitmise eest, võttes igakülgset arvesse siseauditi üksuse antud nõuandeid;
- k) kiidab heaks konkursikutsete algatamised ja juhib neid kooskõlas iga-aastase tööprogrammiga ning haldab neist tulenevaid toetuslepinguid ja toetuste andmise otsuseid;
- l) kiidab heaks rahastamiseks valitud meetmete nimekirja, tuginedes pingereale, mille on koostanud sõltumatute ekspertide kogu;
- m) kiidab heaks hankementluste algatamised ja juhib neid kooskõlas iga-aastase tööprogrammiga ning haldab lepinguid;
- n) kiidab heaks rahastamiseks valitud pakkumused;
- o) esitab iga-aastase raamatupidamisaruande ja bilansi projekti siseauditi üksusele ning seejärel pädevuskeskuse nõukogule;
- p) tagab riskihindamise ja -juhtimise;
- q) allkirjastab konkreetsed toetuslepingud, otsused ja lepingud;
- r) allkirjastab hankelepingud;
- s) koostab tegevuskava järelemeetmete võtmiseks sise- või välisauditi aruannete järelduste ning komisjoni otsusega 1999/352/EÜ, ESTÜ, Euratom (¹⁶) asutatud Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste põhjal ning annab tehtud edusammudest aru komisjonile kaks korda aastas ja pädevuskeskuse nõukogule korrapäraselt;
- t) koostab pädevuskeskuse suhtes kohaldatavate finantsreeglite projekti;
- u) kehtestab tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ning tagab selle toimimise ja annab selle olulisest muutmisest pädevuskeskuse nõukogule teada;

⁽¹⁶⁾ Komisjoni 28. aprilli 1999. aasta otsus 1999/352/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega asutatakse Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) (EÜT L 136, 31.5.1999, lk 20).

- v) tagab hästi toimiva suhtluse liidu institutsioonidega ning annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule nende kutsel aru;
- w) võtab muid vajalikke meetmeid, et hinnata pädevuskeskuse edusamme oma missiooni ja eesmärkide elluviimisel;
- x) täidab muid pädevuskeskuse nõukogu määratud või delegeeritud ülesandeid.

III jagu

Strateegiline nõuanderühm

Artikkel 18

Strateegilise nõuanderühma koosseis

1. Strateegiline nõuanderühm koosneb kuni 20 liikmest. Liikmed nimetab tegevdirektori ettepaneku alusel pädevuskeskuse nõukogu pädevuskogukonna liikmete, välja arvatud liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste esindajate seast. Nimetada võib üksnes selliste liikmete esindajaid, keda ei kontrolli kolmas riik või kolmandas riigis asuv üksus. Liikmed nimetatakse avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse alusel. Pädevuskeskuse nõukogu püüab strateegilise nõuanderühma koosseisus saavutada pädevuskogukonna tasakaalustatud esindatust nii teadus-, tööstus- ja kodanikuühiskonna üksuste, nõudlus- ja pakkumispoolsete tööstusharude ning suurte ettevõtete ja VKEde vahel, kui ka geograafilise päritolu ja soo seisukohast. Koosseisus püütakse saavutada ka valdkondadevaheline tasakaal, võttes arvesse liidu ja kõigi liikmesriikide ühetekevõimust küberturvalisuse teadusuuringute, tööstuse ja tehnoloogia valdkonnas. Strateegilise nõuanderühma liikmesus peab võimaldama igakülgselt, pidevat ja püsivat dialoogi pädevuskogukonna ja pädevuskeskuse vahel.
2. Strateegilise nõuanderühma liikmetel on eksperditeadmised küberturvalisuse valdkonna teadusuuringute, tööstusarengu, kutsealaste teenuste või toodete pakkumise, rakendamise või kasutuselevõtu valdkonnas. Eksperditeadmiste nõudeid täpsustab pädevuskeskuse nõukogu.
3. Strateegilise nõuanderühma liikmete ametisse nimetamise korda ja strateegilise nõuanderühma tegevust täpsustatakse pädevuskeskuse nõukogu kokukorras ja see avalikustatakse.
4. Strateegilise nõuanderühma liikmete ametiaeg on kaks aastat. Ametiaega võib ühe korra pikendada.
5. Strateegiline nõuanderühm võib kutsuda komisjoni ja teiste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste, eelkõige ENISA esindajaid oma töös osalema ja seda toetama. Strateegiline nõuanderühm võib vajaduse korral juhtumipõhiselt kutsuda vaatleja, nõustaja või eksperdina lisaks pädevuskogukonna esindajaid, et võtta arvesse arengu dünaamikat küberturvalisuse valdkonnas. Pädevuskeskuse nõukogu liikmed võivad strateegilise nõuanderühma koosolekutel osaleda vaatlejatena.

Artikkel 19

Strateegilise nõuanderühma toimimine

1. Strateegiline nõuanderühm kohtub vähemalt kolm korda aastas.
2. Strateegiline nõuanderühm annab pädevuskeskuse nõukogule nõu tööühikute moodustamiseks pädevuskogukonnas vastavalt artikli 13 lõike 3 punktile n pädevuskeskuse töö seisukohast asjakohaste küsimuste käsitlemiseks, kui need küsimused on vahetult seotud artiklis 20 sätestatud ülesannete ja pädevusvaldkondadega. Vajaduse korral koordineerib tööühikute strateegilise nõuanderühma üks või mitu liiget.
3. Strateegiline nõuanderühm valib oma esimehe oma liikmete lihthääletamusega.
4. Strateegilisele nõuanderühmale osutavad sekretariaaditeenust tegevdirektor ja pädevuskeskuse töötajad, kasutades olemasolevaid vahendeid ja võttes igakülgselt arvesse oma üldist töökoost. Strateegilise nõuanderühma toetuseks eraldatud vahendid esitatakse aastaelarve projektis.
5. Strateegiline nõuanderühm võtab oma kokkuvõtte vastu oma liikmete lihthääletamusega.

*Artikkel 20***Strateegilise nõuanderühma ülesanded**

Strateegiline nõuanderühm nõustab korrapäraselt pädevuskeskust selle tegevuse elluviimisel ja tagab suhtluse pädevuskogukonna ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Lisaks strateegiline nõuanderühm

- a) annab pädevuskeskuse nõukogu määratud tähtaegade piires pädevuskogukonna ning artikli 13 lõike 3 punktis n osutatud töörühmade sisendeid arvesse võttes, kui see on asjakohane, tegevuskeskuse nõukogule tegevuskava ning iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi asjus strateegilisi nõuandeid ja sisendeid, neid pidevalt ajakohastades;
- b) nõustab pädevuskeskuse nõukogu seoses töörühmade moodustamisega pädevuskogukonnas vastavalt artikli 13 lõike 3 punktile n pädevuskeskuse töö seisukohast asjakohaste küsimuste käsitlemiseks;
- c) võtab pädevuskeskuse nõukogu heakskiidu korral vastu asjakohased otsused ja korraldab avalikke konsultatsioone, mis on avatud kõikidele avaliku ja erasektori sidusrühmadele, kes on huvitatud küberturvalisuse valdkonnast, et koguda sisendeid punktis a osutatud strateegiliste nõuannete andmiseks.

*III PEATÜKK***Finantssätted***Artikkel 21***Liidu ja liikmesriikide rahaline osalus**

1. Pädevuskeskust rahastab liit ning ühismeetmeid rahastavad liit ja liikmesriigid vabatahtlike osalustega.
2. Ühismeetmete haldus- ja tegevuskulud katavad liit ja ühismeetmetes osalevad liikmesriigid kooskõlas määrustega (EL) 2021/695 ja (EL) 2021/694.
3. Liidu rahaline osalus pädevuskeskuse haldus- ja tegevuskulude katmisel hõlmab järgmist:
 - a) kuni 1 649 566 000 eurot programmist „Digitaalne Euroopa“, sealhulgas kuni 32 000 000 eurot halduskulude katmiseks;
 - b) summa programmist „Euroopa horisont“, sealhulgas ühismeetmetega seotud halduskulude katmiseks, mis on võrdne liikmesriikide poolt käesoleva artikli lõike 7 alusel makstud summaga, kuid ei ületa määruse (EL) 2021/695 artikli 6 lõike 6 ning iga-aastase tööprogrammi või mitmeaastase tööprogrammi kohaselt programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise protsessi käigus kindlaks määratud summat;
 - c) summa muudest asjakohastest liidu programmidest, mis on vajalikud pädevuskeskuse ülesannete või eesmärkide täitmiseks, võttes arvesse otsuseid, mis on vastu võetud kooskõlas kõnealuste programmide loomist käsitlevate liidu õigusaktidega.
4. Maksimaalne liidu rahaline osalus makstakse liidu üldeelarve assigneeringutest programmile „Digitaalne Euroopa“ ja otsusega (EL) 2021/764 loodud programmi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogrammile ning muudele pädevuskeskuse või võrgustiku kohaldamisalasse kuuluvatele programmidele ja projektidele.
5. Pädevuskeskus rakendab programmide „Digitaalne Euroopa“ ja „Euroopa horisont“ küberturvalisuse meetmeid kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktiga iv.
6. Rahalist osalust muudest kui lõigetes 3 ja 4 osutatud liidu programmidest, mis on osa liidu kaasrahastamisest ühe liikmesriigi poolt rakendatava programmi jaoks, ei võeta neis lõigetes osutatud liidu maksimaalse rahalise osaluse arvutamisel arvesse.
7. Liikmesriigid osalevad vabatahtlikult ühismeetmetes oma vabatahtliku rahalise ja/või mitterahalise osalusega. Kui liikmesriik ühismeetmes osaleb, katab selle liikmesriigi rahaline osalus halduskulud proportsionaalselt tema osalusega kõnealuses ühismeetmes. Osalus ühismeetmete halduskulude katmises on rahaline. Osalus ühismeetmete tegevuskulude katmises võib kooskõlas programmidega „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ olla rahaline või mitterahaline. Liikmesriigi osalus võib olla toetuse vormis, mida see liikmesriik annab ühismeetme raames kõnealuses liikmesriigis asuvatele toetusesaajatele. Liikmesriikide mitterahaline osalus koosneb riiklike koordineerimiskeskuste ja muude avaliku

sektori asutuste rahastamiskõlblikest kuludest käesoleva määruse alusel rahastatud projektides osalemisel, millest arvatakse maha liidu toetus nende kulude katmiseks. Programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate projektide puhul arvutatakse rahastamiskõlblikud kulud vastavalt määruse (EL) 2021/695 artiklile 36. Programmist „Digitaalne Euroopa“ rahastatavate projektide puhul arvutatakse rahastamiskõlblikud kulud vastavalt finantsmäärusele.

Programmi „Euroopa horisont“ kohasteks ühismeetmeteks kavandatud liikmesriikide vabatahtliku koguosaluse summa, sealhulgas rahaline osalus halduskuludeks, määratakse kindlaks, et võtta seda arvesse programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise protsessis, mis viiakse pädevuskeskuse nõukogu kaasabil läbi määruse (EL) 2021/695 artikli 6 lõike 6 alusel. Olenemata määruse (EL) 2021/694 artiklist 15, võivad liikmesriigid programmi „Digitaalne Euroopa“ kohaste meetmete puhul osaleda nimetatud programmist kaasrahastatavate pädevuskeskuse kulude katmises summa ulatuses, mis on väiksem kui käesoleva artikli lõike 3 punktis a sätestatud summad.

8. Liikmesriikide kaasrahastamist muude liidu programmide kui „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ raames toetatavate meetmete puhul käsitatakse liikmesriikide osalusena, kui need osalused on ühismeetmete osa ja lisatud pädevuskeskuse tööprogrammi.

9. Käesoleva artikli lõikes 3 ja artikli 22 lõike 2 punktis b osutatud osaluse suuruse hindamiseks määratakse kulud kindlaks vastavalt asjaomaste liikmesriikide tavapärasele kuluarvestustavale, raamatupidamisstandarditele, mida asjaomases liikmesriigis kohaldatakse, või kohaldatavatele rahvusvahelistele raamatupidamisstandarditele ja finantsaruandlusstandarditele. Kulud kinnitab asjaomase liikmesriigi määratud sõltumatu välisaudiitor. Pädevuskeskus võib kontrollida osaluse suuruse hindamise meetodit, kui kinnitamise tulemusel peaks esinema ebaselgust.

10. Kui mõni liikmesriik ei täida seoses ühismeetmetega oma rahalise või mitterahalise osalusega seotud kohustusi, teatab tegevdirektor sellest kirjalikult asjaomasele liikmesriigile ja määrab selle puuduse kõrvaldamiseks mõistliku tähtaja. Kui puudust tähtjaks ei kõrvaldata, kutsub tegevdirektor kokku pädevuskeskuse nõukogu koosoleku, et otsustada, kas oma kohustused täitmata jätnud osaleva liikmesriigi hääleõigus tühistada või rakendada muid meetmeid, kuni kõnealune liikmesriik on oma kohustused täitnud. Kohustused täitmata jätnud liikmesriigi hääleõigus seoses ühismeetmetega peatatakse kuni tema kohustuste täitmiseni.

11. Komisjon võib lõpetada ühismeetmetele liidu rahalise toetuse andmise, seda proportsionaalselt vähendada või selle andmise peatada, kui osalevad liikmesriigid ei maksa lõike 3 punktis b osutatud osalust või teevad seda ainult osaliselt või liiga hilja. Komisjonipoolne liidu rahalise toetuse andmise lõpetamine, vähendamine või peatamine on proportsionaalne liikmesriigi osaluse maksmata jätmise, osalise maksmise või hilise maksmise summa ja ajaga.

12. Osalevad liikmesriigid teatavad pädevuskeskuse nõukogule iga aasta 31. jaanuariks lõikes 7 osutatud osaluse suuruse, mis on eelneval eelarveaastal liiduga läbi viidava ühismeetme puhul makstud.

Artikkel 22

Pädevuskeskuse kulud ja vahendid

1. Pädevuskeskuse halduskulud kaetakse põhimõtteliselt liidu iga-aastastest rahalistest toetustest. Osalevad liikmesriigid annavad täiendavat rahalist toetust proportsionaalselt oma vabatahtliku osalusega ühismeetmetes. Kui osa halduskulude katmiseks makstud osalusest jääb kasutamata, võib teha selle kättesaadavaks pädevuskeskuse tegevuskulude katmiseks.

2. Pädevuskeskuse tegevuskulud kaetakse järgmiste vahendite abil:

a) liidu rahaline toetus;

b) osalevate liikmesriikide vabatahtlik rahaline või mitterahaline osalus ühismeetmete korral.

3. Pädevuskeskuse eelarvesse kantavad vahendid koosnevad järgmisest:

a) liidu rahaline toetus tegevus- ja halduskulude katmiseks;

b) osalevate liikmesriikide vabatahtlik rahaline osalus halduskulude katmiseks ühismeetmete korral;

c) osalevate liikmesriikide vabatahtlik rahaline osalus tegevuskulude katmiseks ühismeetmete korral;

- d) pädevuskeskuse saadud tulu;
- e) muud rahalised osalused, vahendid või tulud.
4. Intressi, mis saadakse osalevate liikmesriikide poolt pädevuskeskusele makstavast osalusest, käsitatakse pädevuskeskuse tuluna.
5. Kõiki pädevuskeskuse vahendeid ja tegevust kasutatakse oma eesmärkide saavutamiseks.
6. Kogu pädevuskeskuse loodud või talle tema eesmärkide täitmiseks üle kantud vara kuulub pädevuskeskusele. Ilma et see piiraks asjaomase rahastamisprogrammi kohaldatavate reeglite kohaldamist, otsustatakse ühismeesmetete käigus loodud või omandatud vara omandiõigus vastavalt artikli 15 lõike 3 punktile b.
7. Kulused ületav tulu jääb pädevuskeskuse omandisse ja seda ei maksta pädevuskeskuses osalevatele liikmetele, välja arvatud pädevuskeskuse likvideerimise korral.
8. Pädevuskeskus teeb tihedat koostööd teiste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega, võttes igakülgset arvesse nende vastavaid volitusi ja dubleerimata olemasolevaid koostöömehhanisme, et saada kasu koostoisemist nendega ning, kui see on võimalik ja asjakohane, vähendada halduskulusid.

Artikkel 23

Finantskohustused

Pädevuskeskuse finantskohustused ei tohi ületada talle kättesaadavate või tema eelarvesse liikmete poolt eraldatud rahaliste vahendite summat.

Artikkel 24

Eelarveaasta

Eelarveaasta kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Artikkel 25

Eelarve koostamine

1. Igal aastal koostab tegevdirektor pädevuskeskuse järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning edastab selle koos artikli 13 lõike 3 punktis 1 osutatud ametikohtade loetelu kavandiga pädevuskeskuse nõukogule. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus. Pädevuskeskuse kuludeks on personali-, haldus-, taristu- ja tegevuskulud. Halduskulud hoitakse võimalikult madalal, sealhulgas töötajate või ametikohtade ümberpaigutamise kaudu.
2. Pädevuskeskuse nõukogu koostab igal aastal lõikes 1 osutatud tulude ja kulude eelarvestuse projekti põhjal pädevuskeskuse järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse.
3. Pädevuskeskuse nõukogu saadab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud eelarvestuse, mis on osa delegeeritud määruse (EL) 2019/715 artikli 32 lõikes 1 osutatud ühtse programmdokumendi kavandist, iga aasta 31. jaanuariks komisjonile.
4. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud eelarvestusest lähtudes lisab komisjon liidu eelarve projekti kalkulatsioonid, mida ta peab käesoleva määruse artikli 13 lõike 3 punktis 1 osutatud ametikohtade loetelu põhjal vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse ning esitab eelarveprojekti Euroopa Parlamendile ja nõukogule kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklitega 313 ja 314.
5. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad pädevuskeskusele makstavaks toetuseks eraldatavad assigneeringud.
6. Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad artikli 13 lõike 3 punktis 1 osutatud ametikohtade loetelu vastu.

7. Koos iga-aastase tööprogrammiga ja mitmeaastase tööprogrammiga võtab pädevuskeskuse nõukogu vastu pädevuskeskuse eelarve. See muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Pädevuskeskuse nõukogu korrigeerib vajaduse korral pädevuskeskuse eelarvet ja iga-aastast tööprogrammi kooskõlas liidu üldeelarvega.

Artikkel 26

Pädevuskeskuse raamatupidamisaruannete esitamine ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

Pädevuskeskuse esialgsete ja lõplike raamatupidamisaruannete esitamine ning eelarve täitmisele heakskiidu andmisel järgitakse finantsmääruses sätestatud norme ja ajakava ning pädevuskeskuse finantsreegleid.

Artikkel 27

Tegevus- ja finantsaruandlus

1. Tegevdirektor annab igal aastal pädevuskeskuse nõukogule aru oma ülesannete täitmisest kooskõlas pädevuskeskuse finantsreeglitega.

2. Kahe kuu jooksul pärast iga eelarveaasta lõppu esitab tegevdirektor pädevuskeskuse nõukogule heakskiitmiseks iga-aastase tegevusaruande pädevuskeskuse poolt eelmisel kalendriaastal tehtud edusammude kohta, eelkõige seoses asjaomase aasta tööprogrammiga ning strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide elluviimisega. Aruanne sisaldab järgmist teavet:

- a) rakendatud operatiivmeetmed ja vastavad kulud;
 - b) esitatud meetmed, sealhulgas jaotatuna osalejate liigi (sealhulgas VKEd) ja liikmesriikide kaupa;
 - c) rahastamiseks valitud meetmed, sealhulgas jaotatuna osalejate liigi (sealhulgas VKEd) ja liikmesriikide kaupa, ning pädevuskeskuse toetus üksikutele osalejatele ja meetmetele;
 - d) käesolevas määruses sätestatud missiooni ja eesmärkide elluviimisel tehtud edusammud ning missiooni täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks vajalikku täiendavat tööd puudutavad ettepanekud;
 - e) rakendusülesannete sidusus tegevuskava ja mitmeaastase tööprogrammiga.
3. Kui pädevuskeskuse nõukogu on iga-aastase tegevusaruande heaks kiitnud, tehakse see üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 28

Finantsreeglid

Pädevuskeskus võtab eriomased finantsreeglid vastu kooskõlas finantsmääruse artikliga 70.

Artikkel 29

Liidu finantshuvide kaitsmine

1. Pädevuskeskus võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve kelmuste, pettuste, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastaste ennetusmeetmete kohaldamisega, korrapärase ja tõhusa kontrolliga ja õigusnormide rikkumise avastamise korral alusetult makstud summade sissenõudmisega ning asjakohasel juhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate halduskaristustega.

2. Pädevuskeskus annab komisjoni töötajatele ja teistele komisjoni volitatud isikutele, samuti kontrollikoja auditite tegemiseks vajaliku juurdepääsu pädevuskeskuse tegevuskohtadele ja ruumidele ning kogu teabele, sealhulgas elektroonilisele teabele.

3. OLAF võib korraldada vastavalt nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁷⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁸⁾ ja neis määrustes sätestatud korras juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses käesoleva määruse kohaselt rahastatud toetuslepingu või lepinguga on esinenud otse või kaudselt kelmsust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantsshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, peavad käesoleva määruse rakendamisest tulenevad lepingud ja toetuslepingud sisaldama sätteid, mis annavad komisjonile, pädevuskeskusele, kontrollikoja ja OLAFi sõnaselge volituse oma vastava pädevuse kohaselt selliseid auditeid ja uurimisi teha. Kui mõnda meetet rakendatakse kas tervikuna või osaliselt allhanke või edasi delegerimise korras või kui selleks on vaja sõlmida hankeleping või anda kolmandale isikule rahalist toetust, hõlmab leping või toetusleping töövõtja või toetusesaaja kohustust panna kõikidele asjaomastele kolmandatele isikutele kohustus nõustuda sõnaselgelt komisjoni, pädevuskeskuse, kontrollikoja ja OLAFi volitustega.

IV PEATÜKK

Pädevuskeskuse töötajad

Artikkel 30

Töötajad

1. Pädevuskeskuse töötajate suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja teenistustingimusi ning eeskirju, mille liidu institutsioonid on ühiselt vastu võtnud personalieeskirjade ja teenistustingimuste kohaldamiseks.

2. Pädevuskeskuse nõukogu teostab pädevuskeskuse töötajate suhtes volitusi, mis on personalieeskirjadega antud ametisse nimetavale asutusele, ning volitusi, mis on teenistustingimustega antud lepingute sõlmimiseks volitatud asutusele (edaspidi „ametisse nimetava asutuse volitused“).

3. Pädevuskeskuse nõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 vastu personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja teenistustingimuste artiklil 6 põhineva otsuse, millega delegeritakse tegevdirektorile asjaomased ametisse nimetava asutuse volitused ja määratakse kindlaks tingimused, mille alusel võib volituste delegerimise peatada. Tegevdirektoril on õigus kõnealuseid volitusi edasi delegerida.

4. Erandlikel asjaoludel võib pädevuskeskuse nõukogu oma otsusega ajutiselt peatada ametisse nimetava asutuse volituste delegerimise tegevdirektorile ja viimase poolt volituste edasidelegerimise. Sellisel juhul teostab pädevuskeskuse nõukogu ametisse nimetava asutuse volitusi ise või delegerib need ühele oma liikmetest või muule pädevuskeskuse töötajale kui tegevdirektor.

5. Kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 võtab pädevuskeskuse nõukogu vastu personalieeskirjade ning teenistustingimuste rakenduseeskirjad.

6. Personaliressursid määratakse kooskõlas pädevuskeskuse aastaelarvega kindlaks artikli 13 lõike 3 punktis 1 osutatud ametikohtade loetelus, milles on näidatud ajutiste ametikohtade arv tegevusüksuste ja palgaastmete kaupa ning lepingulist töötajate arv väljendatuna täistööaja ekvivalentides.

7. Pädevuskeskuse personalivajadused kaetakse esmalt liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste töötajate või ametikohtade ümberpaigutamise teel ning täiendavad personalivajadused töötajate värbamise teel. Pädevuskeskuse personal võib koosneda ajutistest ja lepingulistest töötajatest.

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantsshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

8. Kõik personalikulud kannab pädevuskeskus.

Artikkel 31

Lähetatud riiklikud eksperdid ja muud töötajad

1. Pädevuskeskus võib kasutada lähetatud riiklike eksperte või muid pädevuskeskuse väliseid töötajaid.
2. Pädevuskeskuse nõukogu võtab kokkuleppel komisjoniga vastu otsuse, milles määratakse kindlaks riiklike ekspertide pädevuskeskusesse lähetamist käsitlevad reeglid.

Artikkel 32

Privileegid ja immunitetid

Pädevuskeskuse ja selle töötajate suhtes kohaldatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta.

V PEATÜKK

Ühissätted

Artikkel 33

Julgeolekureeglid

1. Kõigis pädevuskeskuse rahastatavates tegevustes osalemise suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2021/694 artiklit 12.
2. Programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate tegevuste suhtes kohaldatakse järgmisi spetsiifilisi julgeolekureegleid:
 - a) määruse (EL) 2021/695 artikli 38 lõike 1 kohaldamisel võib juhul, kui see on kindlaks määratud iga-aastases tööprogrammis, piirata lihtlitsentside väljastamist liikmesriigis asuvate või asuvaks peetavate ning asjaomase liikmesriigi või asjaomase liikmesriigi kodanike kontrollitavate kolmandate isikutega;
 - b) määruse (EL) 2021/695 artikli 40 lõike 4 esimese lõigu punkti b kohaldamisel on üleandmine või litsentsimine assotsieerunud riigis asuva või liidus asuva, aga kolmandatest riikidest kontrollitavale õigussubjektile põhjus, mille alusel esitada vastuväiteid tulemuste omandiõiguse üleandmise suhtes või ainulitsentsi andmise suhtes tulemustega seonduvalt;
 - c) määruse (EL) 2021/695 artikli 41 lõike 7 esimese lõigu punkti a kohaldamisel võib juhul, kui see on kindlaks määratud iga-aastases tööprogrammis, piirata nimetatud määruse artikli 2 punktis 9 määratletud kasutusõiguse andmist liikmesriigis asuvate või asuvaks peetavate ning asjaomase liikmesriigi või asjaomase liikmesriigi kodanike kontrollitavate õigussubjektidega.

Artikkel 34

Läbipaistvus

1. Pädevuskeskus tagab oma tegevuse maksimaalse läbipaistvuse.
2. Pädevuskeskus tagab õigel ajal üldsusele ja huvitatud isikutele asjakohase, objektiivse, usaldusväärse ja kergesti juurdepäätava teabe andmise, eelkõige oma töötulemuste kohta. Ühtlasi avalikustab pädevuskeskus artikli 43 kohaselt esitatud huvide deklaratsioonid. Samu nõudeid kohaldatakse asjaomase õiguse kohaselt riiklike koordineerimiskeskuste, pädevuskogukonna ja strateegilise nõuanderühma suhtes.
3. Pädevuskeskuse nõukogu võib tegevdirektori ettepanekul lubada huvitatud isikutel jälgida pädevuskeskuse mõnd tegevust.
4. Pädevuskeskus määrab pädevuskeskuse nõukogu ja strateegilise nõuanderühma kodukorras kindlaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud läbipaistvusreeglite rakendamise praktilise korra. Programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate meetmete puhul võetakse läbipaistvusreeglites ja praktilises korras arvesse määruse (EL) 2021/695 sätteid.

*Artikkel 35***Sooline tasakaal**

Käesoleva määruse rakendamisel valivad komisjon, liikmesriigid ning muud institutsioonilised ja erasektori sidusrühmad kandidaatide nimetamisel või esindajate valimisel võimaluse korral esindajad mitme kandidaadi seast, et tagada sooline tasakaal.

*Artikkel 36***Salastatud teabe ja salastamata tundliku teabe kaitset käsitlevad turvareeglid**

1. Pädevuskeskuse nõukogu võtab vastu pädevuskeskuse julgeolekureeglid pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud. Julgeolekureeglites kohaldatakse komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ⁽¹⁹⁾ ja (EL, Euratom) 2015/444 ⁽²⁰⁾ sätestatud põhimõtteid ja reegleid.
2. Pädevuskeskuse nõukogu liikmed, tegevdirektor, ajutistes töörühmades osalevad välisekspertid ning pädevuskeskuse töötajad järgivad ELi toimimise lepingu artiklis 339 sätestatud konfidentsiaalsuskohustust, seda isegi pärast oma töökohustuste lõppemist.
3. Pädevuskeskus võib võtta vajalikud meetmed, et hõlbustada oma ülesannetega seotud teabe vahetamist komisjoni ja liikmesriikidega ning vajaduse korral asjaomaste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega. Sel otstarbel ELi salastatud teabe jagamiseks sõlmitud halduskokkulepe või sellise halduskokkuleppe puudumisel igasugune erandlik sihipärane ELi salastatud teabe avaldamine peab saama komisjoni eelneva heakskiidu.

*Artikkel 37***Juurdepäas dokumentidele**

1. Pädevuskeskuse valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001.
2. Pädevuskeskuse nõukogu võtab 29. detsembriks 2021 vastu määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamise korra.
3. Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 alusel vastu võetud pädevuskeskuse otsuste peale võib esitada kaebuse ombudsmanile vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 228 või hagi Euroopa Liidu Kohtusse ELi toimimise lepingu artikli 263 alusel.

*Artikkel 38***Seire, hindamine ja läbivaatamine**

1. Pädevuskeskus tagab, et tema tegevuse, sealhulgas riiklike koordineerimiskeskuste ja võrgustiku kaudu hallatava tegevuse suhtes tehakse pidevat ja süsteemset seiret ning korrapäraseid hindamisi. Pädevuskeskus tagab, et andmeid artikli 4 lõike 3 punktis b osutatud liidu rahastamisprogrammide rakendamise ja tulemuste seireks kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal ning et liidu vahendite saajate ja liikmesriikide suhtes kohaldatakse proportsionaalseid aruandlusnõudeid. Selle hindamise tulemused avalikustatakse.
2. Niipea kui käesoleva määruse rakendamise kohta on saadud piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui 30 kuud pärast käesoleva määruse artikli 46 lõikes 4 sätestatud kuupäeva, koostab komisjon pädevuskeskuse tegevuse rakendamise aruande, võttes arvesse pädevuskeskuse nõukogu, riiklike koordineerimiskeskuste ja pädevuskogukonna esitatud esialgseid sisendeid. Komisjon esitab selle rakendamisaruande 30. juuniks 2024 Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Pädevuskeskus ja liikmesriigid esitavad komisjonile selle aruande koostamiseks vajaliku teabe.
3. Lõikes 2 osutatud rakendamisaruandes hinnatakse järgmist:
 - a) pädevuskeskuse tööväime seoses selle missiooni, eesmärkide, volituste ja ülesannetega ning koostöö ja koordineerimine teiste sidusrühmadega, eelkõige riiklike koordineerimiskeskuste, pädevuskogukonna ja ENISAgaga;

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41).

⁽²⁰⁾ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

- b) pädevuskeskuse saavutatud tulemused, võttes arvesse selle missiooni, eesmäärke, volitusi ja ülesandeid ning eelkõige pädevuskeskuse tõhusust liidu vahendite koordineerimisel ja eksperditeadmiste koondamisel;
- c) rakendusülesannete sidusus tegevuskava ja mitmeaastase tööprogrammiga;
- d) pädevuskeskuse ning programmide „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“ komitee vaheline koordineerimine ja koostöö, pidades eelkõige silmas sidususe ja koostoime suurendamist iga-aastase tööprogrammi, mitmeaastase tööprogrammi, tegevuskava ning programmidega „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“;
- e) ühismeetmed;

4. Pärast käesoleva artikli lõikes 2 osutatud rakendamisaruaande esitamist teeb komisjon pädevuskeskuse hindamise, võttes arvesse pädevuskeskuse nõukogu, riiklike koordineerimiskeskuste ja pädevuskogukonna esitatud esialgseid sisen-deid. Hindamise osutatakse käesoleva artikli lõikes 3 osutatud hindamistele või vajaduse korral ajakohastatakse neid ning see tehakse enne artikli 47 lõikes 1 nimetatud ajavahemiku lõppu, et teha aegsasti kindlaks, kas pädevuskeskuse volitusi oleks asjakohane pikendada üle selle ajavahemiku. Hindamise käigus hinnatakse õiguslikke ja haldusaspekte seoses pädevuskeskuse volitustega ning võimalust luua koostoimet ja vältida killustumist teiste liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega.

Kui komisjon leiab, et pädevuskeskuse tegevuse jätkumine on tema missiooni, eesmäärke, volitusi ja ülesandeid arvestades põhjendatud, võib ta teha seadusandliku ettepaneku artiklis 47 sätestatud pädevuskeskuse volituste kestust pikendada.

- 5. Lõikes 2 osutatud rakendamisaruaande järelduste alusel võib komisjon võtta asjakohaseid meetmeid.
- 6. Programmist „Euroopa horisont“ antava toetuse seire, hindamine, järkjärguline lõpetamine ja uuendamine toimub kooskõlas määruse (EL) 2021/695 artiklitega 10, 50 ja 52 ning kokku lepitud rakenduskorraga.
- 7. Programmist „Digitaalne Euroopa“ antava toetuse seire, aruandlus ja hindamine toimub kooskõlas määruse (EL) 2021/694 artiklitega 24 ja 25.
- 8. Pädevuskeskuse tegevuse lõpetamise korral teeb komisjon pädevuskeskuse lõpphindamise kuue kuu jooksul alates pädevuskeskuse tegevuse lõpetamisest, kuid mitte hiljem kui kaks aastat pärast artiklis 47 osutatud tegevuse lõpetamise menetluse algatamist. Kõnealuse lõpphindamise tulemused esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 39

Pädevuskeskuse juriidilise isiku staatus

- 1. Pädevuskeskus on juriidiline isik.
- 2. Pädevuskeskusel on igas liikmesriigis kõige ulatuslikum õigus- ja teovõime, mis juriidilistele isikutele vastavalt selle liikmesriigi õigusele antakse. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisasju ning olla kohtus menetlus-osaline.

Artikkel 40

Pädevuskeskuse vastutus

- 1. Pädevuskeskuse lepinguline vastutus on reguleeritud asjaomase kokkuleppe, otsuse või lepingu suhtes kohaldatava õigusega.
- 2. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab pädevuskeskus oma töötajate poolt nende ülesannete täitmisel tekitatud kahju vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele.
- 3. Kõiki pädevuskeskuse makseid seoses lõigetes 1 ja 2 osutatud vastutusega ning nendega kaasnevaid kulusid käsita-takse pädevuskeskuse kuludena ning need kaetakse pädevuskeskuse vahenditest.
- 4. Pädevuskeskus kannab ainuvastutust oma kohustuste täitmise eest.

*Artikkel 41***Euroopa Liidu Kohtu alluvus ja kohaldatav õigus**

1. Euroopa Liidu Kohtu alluvuses on
 - a) teha otsuseid vastavalt pädevuskeskuse vastu võetud otsustes ning sõlmitud kokkulepetes ja lepingutes sisalduvatele vahekohtuklauslitele;
 - b) pädevuskeskuse töötajate poolt oma ülesannete täitmisel tekitatud kahju hüvitamisega seotud vaidlused;
 - c) pädevuskeskuse ja tema töötajate vahelised vaidlused, võttes arvesse personalieeskirjades sätestatud piiranguid ja tingimusi.
2. Käesoleva määruse või muude liidu õigusaktidega reguleerimata küsimustes kohaldatakse pädevuskeskuse asukoha liikmesriigi õigust.

*Artikkel 42***Liidu ja liikmesriikide vastutus ja kindlustus**

1. Liidu ja liikmesriikide rahaline vastutus pädevuskeskuse võlgade eest piirdub nende poolt halduskulude jaoks juba makstud osalusega.
2. Pädevuskeskus sõlmib asjakohase kindlustuslepingu ja tagab selle kehtivuse.

*Artikkel 43***Huvide konflikt**

Pädevuskeskuse nõukogu võtab vastu huvide konflikti tuvastamist ja lahendamist käsitlevad reeglid, mis on kohaldatavad tema liikmete, organite ja töötajate, sealhulgas tegevdirektori suhtes. Need reeglid sisaldavad sätteid, mille eesmärk on vältida pädevuskeskuse nõukogu ning strateegilise nõuanderühma liikmete esindajatega seotud huvide konflikte kooskõlas finantsmäärusega, sealhulgas huvide deklaratsioone käsitlevate sätetega. Riiklike koordineerimiskeskuste suhtes kohaldatakse huvide konflikti korral riigisisest õigust.

*Artikkel 44***Isikuandmete kaitse**

1. Pädevuskeskuses toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2018/1725.
2. Pädevuskeskuse nõukogu võtab vastu määruse (EL) 2018/1725 artikli 45 lõikes 3 osutatud rakendusmeetmed. Pädevuskeskuse nõukogu võib võtta vastu täiendavaid meetmeid, mida on vaja pädevuskeskuses kõnealuse määruse kohaldamiseks.

*Artikkel 45***Asukohaliikmesriigi toetus**

Pädevuskeskus ja selle asukoha liikmesriik võivad sõlmida halduskokkuleppe, milles käsitletakse privileege ja immunitete ning kõnealuse liikmesriigi poolt pädevuskeskusele antavat muud toetust.

*VI PEATÜKK***Lõppsätted***Artikkel 46***Esialgset meetmed**

1. Komisjon vastutab pädevuskeskuse loomise ja esialgse toimimise eest, kuni pädevuskeskus on saavutanud oma eelarve täitmiseks tegevussuutlikkuse. Komisjon võtab kooskõlas liidu õigusega kõik vajalikud meetmed pädevuskeskuse pädevate organite osalusel.
2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel võib komisjon kuni ajani, mil tegevdirektor asub täitma oma ülesandeid pärast seda, kui pädevuskeskuse nõukogu on ta artikli 16 kohaselt ametisse nimetanud, määrata ajutise tegevdirektori. Ajutine tegevdirektor täidab tegevdirektori ülesandeid ja teda võib abistada piiratud arv komisjoni töötajaid. Komisjon võib ajutiselt määrata pädevuskeskusesse piiratud arvu oma töötajaid.

3. Ajutine tegevdirektor võib lubada kõikide pädevuskeskuse aastaelarves ette nähtud assigneeringutega kaetud maksete tegemist, kui pädevuskeskuse nõukogu on aastaelarve vastu võtnud, ning võib sõlmida kokkuleppeid ja lepinguid, sealhulgas töölepinguid, ja teha otsuseid pärast artikli 13 lõike 3 punktis 1 osutatud pädevuskeskuse ametikohtade loetelu vastuvõtmist.

4. Ajutine tegevdirektor määrab ühisel kokkuleppel tegevdirektoriga ning pädevuskeskuse nõukogu heakskiidul kindlaks kuupäeva, millest alates on pädevuskeskus suuteline oma eelarvet täitma. Alates sellest kuupäevast ei võta komisjon pädevuskeskuse tegevusega seotud kohustusi ega tee sellega seotud makseid.

Artikkel 47

Kestus

1. Pädevuskeskus luuakse ajavahemikuks alates 28. juunist 2021 kuni 31. detsembrini 2029.
2. Välja arvatud juhul, kui pädevuskeskuse volitusi artikli 38 lõike 4 kohaselt pikendatakse, algatatakse lõpetamismenetlus automaatselt käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajavahemiku lõppedes.
3. Pädevuskeskuse tegevuse lõpetamise menetluseks määrab pädevuskeskuse nõukogu ühe või mitu haldurit, kes järgivad pädevuskeskuse nõukogu otsuseid.
4. Kui pädevuskeskuse tegevus lõpetatakse, kasutatakse selle vara pädevuskeskuse kohustuste ning tegevuse lõpetamisega seotud kulude katmiseks. Ülejääk jaotatakse liidu ja osalevate liikmesriikide vahel proportsionaalselt nende rahalise osalusega pädevuskeskuses. Selliselt liidule jaotatud ülejääk kantakse tagasi liidu eelarvesse.

Artikkel 48

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D.M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A.P. ZACARIAS

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/888,**20. mai 2021,****millega luuakse Euroopa solidaarsuskorpuse programm ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) 2018/1475 ja (EL) nr 375/2014****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 165 lõiget 4, artikli 166 lõiget 4 ja artikli 214 lõiget 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on rajatud nii selle kodanike kui ka liikmesriikide solidaarsusele. See universaalne ja ühine põhiväärtus annab suuna liidu tegevusele ja tagab vajaliku ühtsuse, et tulla toime praeguste ja tulevaste ühiskonnaprobleemidega, mille lahendamisele noored eurooplased oma solidaarsust praktikas näidates tahavad kaasa aidata. Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 2 tõstetakse solidaarsust esile kui üht liidu aluspõhimõtet. Sellele põhimõttele osutatakse ka ELi lepingu artikli 21 lõikes 1 kui ühele liidu välistegevuse aluspõhimõttele.
- (2) Arvestades ülemaailmsete humanitaaravajaduste märkimisväärset suurenemist ning selleks, et edendada solidaarsust ja humanitaarabi nähtavust liidu kodanike seas, on vaja arendada solidaarsust liikmesriikide vahel ning kolmandate riikidega, keda on tabanud inimtegevusest tingitud või looduskatastroofid.
- (3) Humanitaarabi vabatahtlik tegevus peaks toetama vajadustel põhineva humanitaarabi andmist ning selles tuleks järgida Euroopa konsensust humanitaarabi valdkonnas, mis on esitatud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavalduses „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas“ ⁽⁴⁾. Edendada tuleks rahvusvahelist humanitaarõigust ja inimõigusi käsitlevat õigust.
- (4) Asjakohasel juhul tuleks võtta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) humanitaarasjade koordineerimisbüroo kesket ja üldist koordineerivat rolli humanitaarkriisidele sidusa rahvusvahelise reageerimise edendamisel.
- (5) Humanitaarabi andmisega seotud vabatahtlik tegevus peaks aitama pakkuda piisavat humanitaarabi, tugevdades soolist mõõdet liidu humanitaarabipoliitikas ning edendades humanitaarabi lahenduste kohandamist igas vanuses naiste ja meeste spetsiifilistele vajadustele. Humanitaarabi andmisega seotud vabatahtliku tegevuse puhul tuleks arvesse võtta kõige haavatavamas olukorras olevate inimeste, sealhulgas naiste ja laste, ning kõige suuremas ohus olevate inimeste vajadusi ja suutlikkust.
- (6) Humanitaarabi andmisega seotud vabatahtliku tegevuse eesmärk peaks olema aidata kaasa liidu humanitaarabi tulemuslikkuse ja tõhususe suurendamisele kooskõlas humanitaarabi andmise hea tava põhimõtetega.
- (7) 14. septembri 2016. aasta kõnes Euroopa Liidu olukorra kohta rõhutati vajadust investeerida noortesse ja teatati Euroopa solidaarsuskorpuse loomisest, et noortel kogu liidus oleks võimalik ühiskonda sisuliselt panustada, näidata üles solidaarsust ning arendada oma oskusi, mis võimaldab omandada lisaks töökogemusele ka hindamatu inimkogemuse.

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 201.

⁽²⁾ ELT C 86, 7.3.2019, lk 282.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2019. aasta seisukoht (ELT C 23, 21.1.2021, lk 218) ja nõukogu 20. aprilli 2021. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 18. mai 2021. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽⁴⁾ ELT C 25, 30.1.2008, lk 1.

- (8) Oma 7. detsembri 2016. aasta teatise „Euroopa solidaarsuskorpus“ rõhutas komisjon vajadust tugevdada solidaarsustöö aluseid kogu Euroopas, et pakkuda noortele rohkem ja paremaid võimalusi eri valdkondi hõlmavaks solidaartegevuseks ning toetada riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke osalejaid nende püüdlustes tulla toime mitmesuguste probleemide ja kriisidega. Nimetatud teatisega käivitati Euroopa solidaarsuskorpuse esimene etapp, mille puhul kasutati mitmesuguste liidu programmide vahendeid, et pakkuda noortele üle kogu liidu vabatahtliku tegevuse, praktika- või töövõimalusi.
- (9) Käesoleva määruse kontekstis tähendab solidaarsus individuaalset ja kollektiivset vastutustunnet tegutseda üldiseks hüvanguks, mis väljendub konkreetsetes tegudes.
- (10) Oluline solidaarsuse väljendus on panuse andmine väljaspool liitu humanitaarabi vajavate inimeste ja kogukondade aitamise, tuginedes humaansuse, neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatusel aluspõhimõtetele.
- (11) Vaja on jätkuvalt arendada solidaarsust kriiside ja katastroofide ohvritega kolmandates riikides ning suurendada liidu kodanike teadlikkust humanitaarabist ja vabatahtlikust tegevusest üldiselt kui eluaegsest tegevusest ning suurendada selle tegevuse nähtavust.
- (12) Liit ja selle liikmesriigid on võtnud kohustuse rakendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja järgida selle kestliku arengu eesmärke nii liidusiseselt kui ka liidu välisgevuses.
- (13) Oma 19. mai 2017. aasta järeldestes humanitaar- ja arenguvaldkonna lõimimise juurutamise kohta tödes nõukogu, et vaja on tugevdada vastupidavust, sidudes omavahel paremini humanitaarabi ja arengukoostöö, ning veelgi tugevdada humanitaarabi, arengukoostöö ja konfliktide ennetamise operatiivseid sidemeid.
- (14) Noortele tuleks pakkuda solidaartegevuses osalemiseks hõlpsasti kättesaadavaid ja kaasavaid võimalusi, mis lubaksid neil väljendada oma pühendumust kogukondade hüvangule ning samas omandada kasulikke kogemusi, teadmisi, oskusi ja pädevusi, mis aitavad kaasa nende isiklikule, hariduslasele, sotsiaalsele ja erialasele arengule ning kodanikutunde arendamisele, parandades seeläbi nende tööalast konkurentsivõimet. Sellised solidaartegevused peaks toetama ka noorte vabatahtlike liikuvust, kultuuridevahelist teadlikkust ja dialoogi.
- (15) Noortele pakutav solidaartegevus peaks võimaldama neil konkreetselt ja positiivselt panustada. Solidaartegevused peaksid vastama veel rahuldamata ühiskondlikele vajadustele ning aitama tugevdada kogukondi ja kodanikuaktiivsust. Solidaartegevused peaksid pakkuma noortele võimaluse omandada väärtuslikke teadmisi, oskusi ja pädevusi. Solidaartegevused peaksid olema noortele taskukohased ning neid tuleks ellu viia ohututes ja tervislikes tingimustes.
- (16) Euroopa solidaarsuskorpuse programm (edaspidi „programm“) on kogu liidus ja sellest väljaspool toimuva solidaartegevuse ühtne kontaktpunkt. Selleks et maksimeerida liidu rahastamise tulemuslikkust ja programmi mõju, peaks komisjon püüdma luua kõigi asjaomaste programmide vahel sidusat koostoimet, ilma et selline koostoime tooks kaasa vahendite kasutamise muude kui käesolevas määruses sätestatud eesmärkide saavutamiseks. Tuleks tagada kooskõla ja vastastikune täiendavus muude asjaomaste liidu poliitikavaldkondadega, nagu Euroopa Liidu noortestrategia 2019-2027, ⁽⁵⁾ ja teiste asjakohaste liidu programmidega, eelkõige programmiga „Erasmus+“, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/817 ⁽⁶⁾. Programm tugineb varasemate ja praeguste programmide, eelkõige Euroopa vabatahtliku teenistuse, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1288/2013, ⁽⁷⁾ ja Euroopa humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse, mis loodi Euroopa

⁽⁵⁾ ELT C 456, 18.12.2018, lk 1.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (ELT L 189, 28.5.2021 lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013, millega luuakse „Erasmus+“ liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50).

Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 375/2014, ⁽⁸⁾ tugevatele külgedele ja koostoimele. Tagada tuleks ka vastastikune täiendavus programmi puhul asjakohaste olemasolevate liidu tasandi võrgustikega, nt Eurodeski võrgustikuga. Lisaks tuleks tagada olemasolevate seotud kavade, eelkõige selliste liikmesriikide solidaarsuskavade nagu vabatahtlik tegevus, kodanikuteenistus ning noorte liikuvuse kavade, ning programmi vaheline vastastikune täiendavus, et selliste kavade mõju ja omadusi vastastikku tugevdada ja rikastada ning asjakohasel juhul tugineda headele tavadele. Programm ei tohiks sarnaseid riiklikke kavasid asendada. Kõikidele noortele tuleks tagada solidaartegevusele riigis võrdne juurdepääs.

- (17) Programm tuleks kehtestada seitsmeks aastaks, et viia selle kehtivusaeg vastavusse nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2020/2093 ⁽⁹⁾ ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 kehtestatud mitmeaastase finantsraamistiku („mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027“) kehtivusajaga.
- (18) Seonduvate liidu õigusaktide tõlgendamisel on asjakohane käsitada nii vabatahtlikku piiriülest tegevust kui ka jätkuvalt määruse (EL) nr 1288/2013 kohaselt toetatavat vabatahtlikku tegevust samaväärsena Euroopa vabatahtliku teenistuse raames toimuva tegevusega.
- (19) Programm on kujundatud avama noortele uusi vabatahtliku tegevuse võimalusi solidaarsusega seotud valdkondades, samuti võimalusi töötada välja ja arendada nende enda algatusel põhinevaid solidaarsusprojekte. Kõnealused võimalused aitavad edendada noorte isiklikku, haridusosalast, sotsiaalset ja erialast arengut ning arendada neis kodanikutunnet. Programmiga tuleks toetada ka selles osalejate ja osalevate organisatsioonide võrgustikutegevust ning meetmeid, mis aitavad tagada toetatava tegevuse kvaliteeti ja parandada tegevuse käigus omandatud õpiväljundite valideerimist. Seepärast on programmi eesmärk anda ka panus noorte jaoks olulisele Euroopa tasandi koostööle ja suurendada teadlikkust selle positiivsest mõjust. On asjakohane, et pakutavad solidaartegevused järgiksid selget ja üksikasjalikku kõiki solidaarsustegevuse etappe hõlmavat menetlust, mis on kohandatud osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele.
- (20) Solidaartegevused peaksid andma potentsiaalset Euroopa lisaväärtust ja tooma kasu kogukonnale ning soodustama osalejate isiklikku, haridusosalast, sotsiaalset ja erialast arengut, samuti arendama kodanikutunnet. Solidaartegevust tuleks arendada mitmesugustes valdkondades, nagu näiteks: hariduse ja koolituse; noorsootöö; tööhõive; soolise võrdõigussuhte; ettevõtluse, eelkõige sotsiaalse ettevõtluse; kodanikuaktiivsuse ja demokraatliku osaluse; kultuuridevahelise teadlikkuse ja kultuuridevahelise dialoogi; sotsiaalse kaasatuse; puuetega inimeste kaasamise; keskkonna- ja looduskaitse; kliimameetmete; suurõnnetuste ärahoidmise; nende valmisoleku ja nende tagajärjedest taastumise; põllumajanduse ja maaelu arengu; toidu ja muude toodete jagamise; tervise ja heaolu; kultuuri, sealhulgas kultuuripärandi; loovuse; kehakultuuri ja spordi; sotsiaalabi ja hoolekande; kolmandate riikide kodanike vastuvõtu ja integratsiooni, võttes arvesse rändetaustaga inimeste mureküsümusi; territoriaalse koostöö ja ühtekuuluvuse ning piiriülese koostöö valdkonnas. Solidaartegevusel peaks olema arvestatav õppe- ja koolitusmõõde asjakohaste tegevuste kaudu, mida pakutakse osalejatele enne ja pärast solidaartegevust ning selle kestel.
- (21) Vabatahtlik tegevus nii liidu piires kui ka sellest väljaspool on mitteformaalse ja informaalsete õppimise kontekstis rikastav kogemus ja edendab noorte isiklikku, sotsiaalhariduslikku ja erialast arengut, kodanikuaktiivsust, ühiskonnale osalemist ja tööalast konkurentsivõimet. Vabatahtlik tegevus ei tohiks negatiivselt mõjutada võimalikke või olemasolevaid tasustatud töökohti ning seda ei tohiks pidada tasustatud töökohta asendamiseks. Komisjon ja liikmesriigid peaksid tegema noortevaldkonna vabatahtliku tegevuse meetmete alal koostööd avatud koordineerimise meetodi kaudu.
- (22) Noorte algatusvõime on ühiskonna ja tööturu jaoks oluline väärtus. Programm aitab seda algatusvõimet edendada, pakkudes noortele võimaluse töötada välja ja viia ellu omi solidaarsusprojekte, mille eesmärk on tegeleda konkreetsete probleemidega oma kohaliku kogukonna hüvanguks. Solidaarsusprojektid annavad võimaluse katsetada ideid ja uuenduslikke lahendusi ühistele probleemidele alt üles lähenemisviisi abil ja toetada noori, et nad oleksid ise solidaartegevuse edasiviivaks jõuks. Solidaarsusprojektid on ka hüppelauaks edasises solidaartegevuses osalemisele ning esimeseks sammuks, et julgustada osalejaid ise ettevõtjaks hakkama ja olema ka edaspidi aktiivsed kodanikud vabatahtlike, praktikantide või töötajatena ühendustes, vabaühendustes või muudes organisatsioonides, mis tegutsevad solidaarsus-, mittetulundus- ja noortega seotud valdkondades.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 375/2014, millega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus) (ELT L 122, 24.4.2014, lk 1).

⁽⁹⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

- (23) Vabatahtlikus tegevuses osalejad (edaspidi „vabatahtlikud“) võivad aidata tugevdada liidu suutlikkust anda vajaduspõhist ja põhimõtetele vastavat humanitaarabi ning võivad suurendada humanitaarabisektori tõhusust, kui nad on asjakohaselt valitud, koolitatud ja lähetusteks ette valmistatud, et tagada neile vajalikud oskused ja pädevused abivajajate kõige tulemuslikumaks aitamiseks, ning tingimusel, et nad saavad arvestada piisava kohapealse toetuse ja järelevalvega. Seetõttu on nii humanitaarabi tõhususe suurendamiseks kohapeal kui ka vabatahtlike toetamiseks vabatahtliku tegevuse osana äärmiselt oluline kvalifitseeritud, hea väljaõppega ja kogunud juhendajate, mentorite ja ekspertide roll. Selliseid juhendajaid, mentoreid ja eksperte saab kaasata vabatahtlikku tegevusse, juhendada ja toetada vabatahtlikke ning aidata toetada vabatahtliku tegevuse arendamist ja suutlikkuse suurendamist, tugevdades seeläbi kohalikke võrgustikke ja kogukondi. Erilist tähelepanu tuleks pöörata vastuvõtivate organisatsioonide suutlikkusele kolmandates riikides ning vajadusele integreerida vabatahtlike tegevus kohalikku konteksti, samuti tuleks hõlbustada vabatahtlike suhtlust kohalike humanitaarabi andjate, vastuvõtva kogukonna ja kodanikuühiskonnaga.
- (24) On oluline, et osalejad ja osalevad organisatsioonid tunnevad, et nad kuuluvad üleeuroopalise solidaarsuse edendamisele pühendunud üksikisikutest ja üksustest koosnevasse kogukonda. Samal ajal on osalevaid organisatsioone vaja toetada, et nad suudaksid pakkuda kvaliteetseid solidaartegevusi üha rohkematele osalejatele. Programmist tuleks toetada võrgustikutegevust, mille eesmärk on tugevdada osalejate ja osalevate organisatsioonide kaasalöömist selles kogukonnas, edendada programmi vaimu ning ergutada kasulike tavade ja kogemuste vahetamist. Võrgustikutegevus peaks aitama kaasa ka programmalase teadlikkuse suurendamisele avaliku ja erasektori osaliste hulgas, samuti programmi meetmete rakendamise kohta tagasiside kogumisele osalejatelt ja osalevatelt organisatsioonidelt.
- (25) Erilist tähelepanu tuleks pöörata programmi raames pakutavate tegevuste ja muude võimaluste kvaliteedile, eelkõige pakkudes osalejatele internetis või väljaspool seda koolitust, keeleabi ning haldustuge enne ja pärast asjaomast solidaartegevust ning selle ajal, samuti kindlustust, sealhulgas õnnetusjuhtumi-, tervise- ja tsiviilvastutuskindlustust. Tagada tuleks ka osalejate kogemuse najal programmis omandatud teadmiste, oskuste ja pädevuste valideerimine. Jätkuvalt on ülimalt tähtis osalevate noorte, osalevate organisatsioonide ning kavandatud kasuajate julgeolek ja turvalisus. Julgeolek ja turvalisus peaks hõlmama asjakohaseid loanõudeid osalejatele, kes töötavad vähekaitsitud rühmadega vastavalt kohaldatavale riigisisesele õigusele. Kõik solidaartegevused peaksid olema kooskõlas põhimõtete ja tegevuse tekitada kahju ja nende läbiviimisel tuleks igakülgset arvesse võtta selliste ettenägematute asjaolude mõju nagu keskkonnakriisid, konfliktid või pandeemiad. Vabatahtlikke ei tohiks lähetada operatsioonidele, mida viiakse läbi rahvusvaheliste ja riigisiseste relvastatud konfliktide toimumiskohas, ega kohtadesse, kus on rikutakse rahvusvahelisi inimõiguste standardeid.
- (26) Programmis tuleks järgida põhimõtteid, mis on sätestatud lapse õiguste edendamist ja kaitset käsitlevates ELi 2017. aasta suunistes ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklis 9.
- (27) Tagamaks, et programmi tegevuses osalemine mõjutaks osalejate isiklikku, haridusalast, sotsiaalset, kultuurilist ja erialast arengut ning arendaks kodanikutunnet, tuleks asjaomases tegevuses osalemise läbi omandatud teadmised, oskused ja pädevused ehk õpiväljundid täpselt kindlaks teha ja dokumenteerida. Selleks tuleks ergutada mitteformaalse ja informaalse õppe tunnustamise tõhusate vahendite, näiteks noortepassi ja Europassi kasutamist liidu ja liikmesriikide tasandil, kooskõlas riikide olukorra ja eripäradega ning kui see on asjakohane, nagu on ette pandud nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitusel⁽¹⁰⁾.
- (28) Komisjon ja riiklikud bürood peaksid julgustama ka endisi osalejaid jagama oma kogemusi noortevõrgustike, haridusasutuste ja õpikodade kaudu, saadikutena või võrgustiku liikmetena. Endised osalejad võiksid samuti panustada osalejate koolitamisega.
- (29) Kvaliteedimärgis peaks tagama, et osalevate organisatsioonide õigused ja kohustused vastavad kõigi solidaarsuskogemuse etappide vältel programmi põhimõtetele ja nõuetele.

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta (ELT C 398, 22.12.2012, lk 1).

- (30) Kvaliteedimärgise peaksud saama kõik programmis osaleda soovivad üksused tingimusel, et nad vastavad selle saamise tingimustele. Menetlust, mis võimaldab kvaliteedimärgist saada, peaksud programmi rakendusasutused läbi viima pidevalt. Programmi rakendusasutused peaksud korrapäraselt hindama, kas üksused vastavad jätkuvalt kvaliteedimärgise saamise tingimustele. Kvaliteedimärgis tuleks kehtetuks tunnistada, kui programmi rakendusasutuste tehtud kontrollide käigus leitakse, et kõnealune üksus nendele tingimustele enam ei vasta. Kvaliteedimärgise andmisega seonduv halduskoormus tuleks viia miinimumini, et vältida väiksemate organisatsioonide heidutamist.
- (31) Programmi raames solidaartegevuste pakkumiseks rahastamist taotlev üksus peaks eeltingimusena olema esmalt saanud kvaliteedimärgise. Seda eeltingimust ei tuleks kohaldada füüsiliste isikute suhtes, kes taotlevad rahalist toetust oma solidaarsusprojektidele mitteametliku osalejate rühma nimel. Kvaliteedimärgise saamisega ei peaks aga automaatselt kaasnema programmi raames rahastamist.
- (32) Üldreeglina tuleks toetustaotlused esitada selle riigi riiklikule korraldusasutusele, kus osalev organisatsioon asub. Toetustaotlused liidu või rahvusvahelise mõõtmega tegevusteks, sealhulgas vabatahtlike rühmade solidaartegevuseks liidu tasandil kindlaks määratud prioriteetsetes valdkondades, ning kolmandates riikides läbiviidavaks humanitaarabioperatsioonide toetavaks solidaartegevuseks võib hallata keskselt, kui see on asjakohane.
- (33) Osalevad organisatsioonid võivad täita programmi raamistikus mitut ülesannet. Võõrustajana peaksud osalevad organisatsioonid viima läbi tegevusi, mis on seotud osalejate vastuvõtuga, sealhulgas tegevuste korraldamine ning osalejate juhendamine ja toetamine solidaartegevuse ajal, kui see on asjakohane. Toetaja funktsioonis peaksud nad viima läbi tegevusi, mis on seotud osalejate saatmise ja ettevalmistamisega enne solidaartegevust ning nende suunamisega solidaartegevuse ajal ja pärast seda, sealhulgas osalejate koolitamine ja suunamine pärast solidaartegevuse lõppu kohalike organisatsioonide juurde, et võimaldada neile rohkem solidaarsuskogemusi. Kvaliteedimärgis peaks kajastama seda, et erinõuded varieeruvad sõltuvalt pakutava solidaartegevuse liigist ja tõendama, et organisatsioon suudab tagada solidaartegevuse kvaliteedi solidaarsuskogemuse kõigis etappides, kooskõlas programmi põhimõtete ja eesmärkidega. Üksus, kes oma tegevust oluliselt muudab, peaks sellest teavitama programmi pädevat rakendusasutust, kes saab uuesti hinnata, kas kõnealune üksus vastab jätkuvalt kvaliteedimärgise saamise tingimustele.
- (34) Noorte solidaartegevuse toetamiseks võiksid osalevad organisatsioonid olla mittetulunduslikud või kasumit toovad avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused või rahvusvahelised organisatsioonid ning need võiksid hõlmata noorteorganisatsioone, religioosseid institutsioone ja heategevusorganisatsioone, ilmalikke humanistlikke organisatsioone, valitsusväliseid organisatsioone või muid kodanikuühiskonna osalisi.
- (35) Hõlbustada tuleks programmi projektide arvu suurendamist. Kehtestada tuleks erimeetmed, et aidata programmi projektide edendajatel toetust taotleda või arendada koostööt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide antava toetuse kaudu ning rände-, julgeoleku-, õigus-, kodakondsus-, tervise- ja kultuuri valdkonnaga seotud liidu programmide kaudu.
- (36) Et parandada programmi tegevuste rakendamise kvaliteeti ning edendada nende tegevuste käigus omandatud pädevuste kindlakstegemist ja valideerimist (sh noortepassi tunnistuste koostamise kaudu), peaks programmi rakendusasutusi, osalevaid organisatsioone ja programmis osalejaid aitama Euroopa solidaarsuskorpuse ressursikeskused.
- (37) Euroopa solidaarsuskorpuse portaali tuleks pidevalt edasi arendada, et tagada lihtne juurdepääs programmile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2102⁽¹¹⁾ sätestatud standarditega ning pakkuda huvitatud isikutele ja organisatsioonidele ühte kontaktpunkti, kus nad saaksid muu hulgas end registreerida ning profiilide ja võimalustega tutvuda ja neid omavahel sobitada. Samuti peaks kontaktpunkti saama kasutada võrgustikutegevuseks ja virtuaalseks teabevahetuseks, internetikoolitusteks, keeleabi ja tegevusjärgse toetuse jaoks ning muude kasulike funktsioonide jaoks, mis võivad tulevikus tekkida.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

- (38) Euroopa solidaarsuskorpuse portaali tuleks edasi arendada, võttes arvesse Euroopa koostalitlusvõime raamistikku, mis on sätestatud komisjoni 23. märtsi 2017. aasta teatises „Euroopa koostalitlusvõime raamistik. Rakendusstrateegia“, milles antakse konkreetseid suuniseid selle kohta, kuidas luua koostalitlusvõimelisi avalikke digiteenuseid, ning mida rakendatakse liikmesriikides ja muudes Euroopa Majanduspiirkonna riikides riiklike koostalitlusvõime raamistike kaudu. Euroopa koostalitlusvõime raamistikus esitatakse riikide haldusasutustele 47 konkreetset soovitusi selle kohta, kuidas parandada koostalitlustegevuste haldamist, luua organisatsioonidevahelisi suhteid, optimeerida läbivalt digiteenuseid toetavaid protsesse ning tagada, et nii olemasolevad kui ka uued õigusaktid ei seaks ohtu pingutusi koostalitluse vallas.
- (39) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹²⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarvetagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (40) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹³⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽¹⁴⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁵⁾ ja (EL) 2017/1939⁽¹⁶⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega mis hõlmavad õigusnormide rikkumist, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusti, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁽¹⁷⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikoja ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide suhtes kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.
- (41) Programmi sihtrühm on 18–30-aastased noored. Programmi pakutavates tegevustes osalemiseks on noored kohustatud Euroopa solidaarsuskorpuse portaalis end eelregistreerima.
- (42) Võttes arvesse humanitaarabi andmisega seotud konkreetseid probleeme, peaksid humanitaarabioperatsioone toetavas vabatahtlikus tegevuses osalejad olema vähemalt 18-aastased ja mitte vanemad kui 35-aastased.
- (43) Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, solidaartegevus oleks kättesaadav kõigile noortele, eelkõige vähemate võimalustega noortele. Kehtestada tuleks erimeetmed, et edendada sotsiaalset kaasatust ja eelkõige ebasoodsas olukorras olevate noorte osalemist, sealhulgas mõistliku majutuse pakkumine, mis võimaldab puuetega inimestel

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 12. oktooberi 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

solidaartegevuses tegelikult osaleda teistega võrdsetel alustel vastavalt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklile 27 ja nõukogu direktiivile 2000/78/EÜ⁽¹⁸⁾. Sellised erimeetmed peaksid arvesse võtma kitsendusi, mis on tingitud paljude maapiirkondade ja liidu äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaade ja -territooriumide kaugusest ning osade linnalähedaste piirkondade vaesusest. Samuti peaksid liikmesriigid, ülemeremaad ja -territooriumid ning programmiga liitunud kolmandad riigid püüdma võtta kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada õiguslikud ja haldustakistused programmi nõuetekohaseks toimimiseks. Need meetmed peaksid lahendama (võimaluse korral ja ilma et see piiraks Schengeni õigustiku ning kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist ja seal elamist käsitleva liidu õiguse kohaldamist) haldusprobleemid, mis tekitavad raskusi viisade ja elamislubade saamisel ning piiriülese tegevuse korral liidus Euroopa ravikindlustuskaardi saamisel.

- (44) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, on programmi eesmärk aidata kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega, mis on kestliku majanduskasvu aluseks, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed järgima põhimõtet „ära tekita kahju“ ilma programmi põhiolenumust muutmata. Programmi rakendamise käigus tuleks kindlaks määrata ja kehtestada asjakohased meetmed ning neid uuesti hinnata asjaomase hindamis- ja läbivaatamismenetluse kontekstis. Samuti on asjakohane mõtta vastavaid meetmeid, mis aitavad kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele, sealhulgas meetmeid, mille eesmärk on vähendada programmi keskkonnamõju.
- (45) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava,⁽¹⁹⁾ punkti 18 tähenduses.
- (46) Käesoleva määruse kohased rahastamisliigid ja eelarve täitmise viisid tuleks valida nende võime järgi saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Toetuste valikul tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühtsete määrade ja ühikuhindade astmike kasutamist.
- (47) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga,⁽²⁰⁾ milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. Kolmandate riikide täieulatusliku osalemise suhtes programmis tuleks kohaldada tingimusi, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, mis hõlmavad asjaomase kolmanda riigi programmis osalemist. Täieulatusliku osalemise korral lisandub riigile kohustus luua riiklik korraldusasutus ja hallata teatavaid programmi meetmeid eelarve kaudse täitmise raames. Õigussubjektid kolmandatest riikidest, kes ei ole programmiga ühinenud, peaksid saama osaleda mõnes programmi kuuluvast meetmest, mis on kindlaks määratud tööprogrammis ja komisjoni avaldatud konkursikutsetes. Programmi rakendamisel võidakse Andorrast, Liechtensteinist, Monacost, San Marinost ja Püha Tooli juurest pärit õigussubjektide osalemise suhtes kohaldada erikorda.
- (48) Programmi mõju maksimeerimiseks tuleks kehtestada sätted, mis võimaldavad liikmesriikidele ja programmiga või muude liidu programmidega ühinenud kolmandatele riikidele täiendavaid rahalisi vahendeid kooskõlas programmi reeglitega.
- (49) Vastavalt nõukogu otsusele 2013/755/EL⁽²¹⁾ on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused toetuskõlblikud, kui programmi reeglitest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16).

⁽¹⁹⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽²⁰⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

⁽²¹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

- (50) Võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 349 ja kooskõlas komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ tuleks programmis arvesse võtta kõnealusel artiklis osutatud äärepoolseimate piirkondade eriolukorda. Tuleks võtta meetmeid, millega suurendada äärepoolseimate piirkondade osalemist kõigis programmi meetmetes, sealhulgas asjakohasel juhul liikuvusmeetmetele rahalise toetuse andmise kaudu. Edendada tuleks neist piirkondadest ja kolmandatest riikidest, eelkõige asjaomastest naaberriikidest pärit inimeste ja organisatsioonide vahelist liikuvusega seotud vahetust ja koostööd. Selliseid meetmeid tuleks korrapäraselt seirata ja hinnata.
- (51) Kooskõlas finantsmäärusega peaks komisjon võtma vastu tööprogrammid ning teavitama sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu. Tööprogrammides tuleks sätestada meetmed, mis on vajalikud nende rakendamiseks kooskõlas programmi üld- ja erieesmärkidega, toetuste valiku- ja määramiskriteeriumid ning kõik muud vajalikud aspektid. Tööprogrammid ja kõik nende muudatused tuleks vastu võtta rakendusaktidega vastavalt kontrollimenetlusele.
- (52) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽²²⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks käesolevat programmi hinnata konkreetse seirekorra kohaselt kogutud teabe põhjal, vältides samal ajal halduskoormust, eelkõige liikmesriikides, ning ülereguleerimist. Need nõuded peaksid asjakohasel juhul sisaldama mõõdetavaid näitajaid, mis on aluseks programmi mõju hindamisele, sealhulgas ühiskonna ja humanitaarprobleemidele avaldunud mõju hindamisele.
- (53) Programmi toetatavate meetmetega kaasnevate võimaluste ja tulemuste asjakohane viimine sihtrühmadeni, reklaamimine ja levitamine tuleks tagada Euroopa, riigi ja kohalikul tasandil. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sotsiaalsetele ettevõtetele ja innustada neid toetama programmi tegevusi. Meetmete sihtrühmadeni viimisel ning reklaamija levitamistegevuses tuleks tugineda kõigile programmi rakendusasutustele ning asjakohasel juhul tuleks kaasata teisi peamisi sidusrühmi. Lisaks peaks komisjon tegema korrapäraselt koostööd paljude erinevate sidusrühmadega, sealhulgas osalevate organisatsioonidega, kogu programmi tsükli jooksul, et hõlbustada heade tavade ja projektitulemuste jagamist ning koguda programmi kohta tagasisidet. Riiklikud korraldusasutused tuleks kutsuda selles protsessis osalema.
- (54) Selleks et paremini saavutada programmi eesmarke, peaksid komisjon, riikide ametiasutused ja riiklikud korraldusasutused tegema eelistatavalt tihedat koostööd omavahel ning asjakohasel juhul partnerluses vabaihenduste, sotsiaalsete ettevõtete, noorteorganisatsioonide ja puuetega inimesi esindavate organisatsioonide ja kohaliku tasandi sidusrühmadega, kellel on eriteadmised solidaarsusmeetmete alal.
- (55) Selleks et tagada laiema üldsuse tõhusam teavitamine ja komisjoni algatusel toimuvate teavitamistegevuste tugevam koostoime, tuleks käesoleva määruse alusel teavitusmeetmetele eraldatud rahaliste vahenditega panustada samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamise institutsioonilistes sõnumites niivõrd kuivõrd need prioriteedid on seotud programmi üldeesmärgiga.
- (56) Käesoleva määruse tõhusa ja tulemusliku rakendamise tagamiseks peaks programm maksimaalselt ära kasutama juba olemasolevaid juhtimismenetlusi. Programmi üldine rakendamine tuleks seega usaldada olemasolevatele struktuuridele, nimelt komisjonile ja riiklikele korraldusasutustele, kes on määratud haldama määruse (EL) 2021/817 noori käsitlevas peatükis osutatud meetmeid. Tegevussuuna „Noorte osalemine humanitaarabiga seotud solidaar-tegevuses“ kohaseid meetmeid tuleks siiski hallata peamiselt otse. Komisjon peaks programmi rakendamise üle regulaarselt konsulteerima peamiste sidusrühmadega, sealhulgas osalevate organisatsioonidega.
- (57) Selleks et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja õiguskindlus liikmesriikides ja programmiga ühinenud kolmandates riikides, peaks iga riiklik asutus määrama sõltumatu auditeerimisasutuse. Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus peaks sõltumatu auditeerimisasutus olema sama asutus, mis määra ti määruse (EL) 2021/817 noori käsitlevas peatükis osutatud meetmete auditeerimisasutuseks.
- (58) Liikmesriigid peaksid võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise õiguslikud ja halduslikud takistused. See tähendab võimaluse korral ning ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist ja seal elamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, et lahendatakse probleemid, mille tõttu on raskendatud viisade ja elamislubade saamine.

⁽²²⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (59) Tulemusaruannete süsteemiga tuleks tagada, et programmi rakendamise ja hindamise seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult, õigeaegselt ning piisavalt detailselt. Need andmed tuleks edastada komisjonile kooskõlas asjakohaste andmekaitsestandarditega.
- (60) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamislotsused. Neid lotusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²³⁾.
- (61) Selleks et lihtsustada toetusesaajate esitatavaid nõudeid, tuleks nii palju kui võimalik kasutada lihtsustatud toetusvorme, nt kindlasummalisi makseid, ühtse määra alusel rahastamist ja ühikuhindu. Programmi liikuvusmeetmete toetamiseks antava lihtsustatud toetuse puhul, mille määrab kindlaks komisjon, tuleks arvesse võtta vastuvõtva riigi elukallidust ja elamiskulusid. Liikmesriikidele tuleks esitada ka soovitus vabastada need toetused riigisisese õiguse kohaselt kõigist maksudest ja sotsiaalmaksust; avalik-õiguslikele või eraõiguslike õigussubjektide üksikisikutele antavaid toetusi tuleks käsitleda samal viisil.
- (62) Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega muudetakse lisa seoses programmi tulemusnäitajatega. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel peaks on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (63) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesoleva määrusega tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdsusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse või sotsiaal-majandusliku tausta alusel ning edendada harta artiklite 21 ja 23 kohaldamist.
- (64) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.
- (65) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on suurendada noorte ja organisatsioonide osalemist kättesaadavas ja kvaliteetses solidaarsetes toetustes, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle eesmärgi ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (66) Vastavalt finantsmäärusele on võimalik toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meetet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetustaotluse esitamise kuupäeva tekkinud kulused ei saa rahastada liidu vahenditest, välja arvatud igakülgset põhjendatud erandjuhtudel. Selleks et vältida liidu toetuses häireid, mis võivad kahjustada liidu huve, peaks rahastamisotsuses olema võimalik kindlaks määrata, et piiratud ajavahemiku jooksul, mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses ja üksnes igakülgset põhjendatud juhtudel, on meetmed ja kulud rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui kõnealused meetmeid rakendati ja kõnealused kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.
- (67) Meetmeid või algatusi, mida käesoleva määruse alusel ei toetata, ei saa tööprogrammidesse lisada.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamislotsuste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (68) Täielikult või osaliselt liidu eelarvest rahastatavate investeeringute tekitatava lisaväärtuse optimeerimiseks tuleks püüda saavutada koostoime eeskätt programmi ja teiste liidu programmide, sealhulgas eelarve jagatud täitmise raames hallatavate fondide vahel. Sellise koostoime maksimeerimiseks tuleks tagada olulised soodustavad mehhanismid, sealhulgas meetme kumulatiivne rahastamine programmi ja mõne muu liidu programmi vahenditest tingimisel, et see ei ületa meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Selleks tuleks käesolevas määruses sätestada asjakohased normid, eelkõige võimalus deklareerida sama kulu või kulutus proportsionaalselt programmi ja muu liidu programmi raames.
- (69) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1475 ⁽²⁴⁾ tuleks tunnistada kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.
- (70) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada programmi rakendamise alustamist alates mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatavalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa solidaarsuskorpuse programm (edaspidi „programm“) mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuseks.
2. Programmil on järgmised kaks tegevussuunda:
 - a) tegevussuund „Noorte osalemine solidaartegevuses“ ja
 - b) tegevussuund „Noorte osalemine humanitaarabiga seotud solidaartegevuses“ (edaspidi „Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus“).
3. Käesolevas määruses sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidu rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „solidaartegevus“ – kvaliteetne kaasav tegevus oluliste sotsiaalprobleemide lahendamiseks, millega aidatakse saavutada programmi eesmärgid ning mis toimub vabatahtliku töö, solidaarsusprojektide või võrgustikutegevuse vormis mitmesugustes valdkondades, sealhulgas humanitaarabivaldkondades, tagades Euroopa lisaväärtuse ning töötervishoiu- ja tööohutusnormide ning asjaomaste turvalisuse reeglite järgimise;
- 2) „registreeritud kandidaat“ – 17–30-aastane inimene või vabatahtliku tegevuse korral tegevussuuna „Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpus“ raames 17–35-aastane inimene, kes elab seadusjärgselt liikmesriigis, programmiga ühinenud riigis või käesoleva määruse kohases osalevas riigis ning kes on end registreerinud Euroopa solidaarsuskorpuse portaalis, et anda teada oma huvist osaleda solidaartegevuses, kuid kes sellises tegevuses veel ei osale;
- 3) „osaleja“ – 18–30-aastane inimene, või vabatahtliku tegevuse korral tegevussuuna „Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpus“ raames 18–35-aastane inimene, kes elab seadusjärgselt liikmesriigis, programmiga ühinenud kolmandas riigis või muus osalevas riigis ning kes on end registreerinud Euroopa solidaarsuskorpuse portaalis ja osaleb solidaartegevuses;
- 4) „vähemate võimalustega noored“ – noored, kellel on raskusi kasutada tõhusalt ära programmiga pakutavaid võimalusi majanduslikel, sotsiaalsetel, kultuurilistel, geograafilistel või tervislikel põhjustel, rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu või muul põhjusel, sealhulgas põhjusel, mis võib kaasa tuua harta artikli 21 kohase diskrimineerimise;

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1475, millega kehtestatakse Euroopa solidaarsuskorpuse õigusraamistik ning muudetakse määrust (EL) nr 1288/2013, määrust (EL) nr 1293/2013 ja otsust nr 1313/2013/EL (ELT L 250, 4.10.2018, lk 1).

- 5) „osalev organisatsioon“ – mittetulunduslik või kasumit toov avalik-õiguslik või eraõiguslik kohaliku, piirkonna, riigi või rahvusvahelise tasandi üksus, kellele on antud kvaliteedimärgis;
- 6) „vabatahtlik tegevus“ – solidaartegevus, mis kestab kuni 12 kuud sellise vabatahtliku tasustamata tegevusena, mis aitab kaasa ühise hüve saavutamisele;
- 7) „solidaarsusprojekt“ – tasustamata solidaartegevus, mis kestab kuni 12 kuud ning mida viib ellu vähemalt viiest osalejast koosnev rühm oma kogukonnas esinevate oluliste probleemide lahendamiseks, ning millel on selge Euroopa lisaväärtus;
- 8) „kvaliteedimärgis“ – tunnistus, mis pakutava solidaartegevuse liigist olenevate mitmesuguste erinõuete alusel antakse osalevale organisatsioonile, kes on valmis pakkuma solidaartegevusi programmi raames, täites vastuvõtja rolli või toetaja rolli või mõlemat;
- 9) „Euroopa solidaarsuskorpuse ressursikeskused“ – määratud riiklike korraldusasutuste täidetavad lisafunktsioonid programmi raames toimuva tegevuse arendamise, rakendamise ja kvaliteedi toetamiseks ning osalejate poolt solidaartegevuse käigus omandatud pädevuste kindlakstegemiseks;
- 10) „Euroopa solidaarsuskorpuse portaal“ – komisjoni vastutusel hallatav interaktiivne veebipõhine vahend liidu kõikides ametlikes keeltes, mis pakub asjakohaseid internetiteenuseid, et toetada programmi kvaliteetset rakendamist, täiendades osalevate organisatsioonide tegevust; muu hulgas võimaldab see anda teavet programmi kohta, registreerida osalejaid, otsida osalejaid, reklaamida ja otsida solidaartegevusi, otsida võimalikke projektipartnereid, toetada kontaktide loomist ning võimaluste pakkumist solidaartegevuseks, koolituseks, teabevahetus- ja võrgustikutegevusteks, anda võimaluste kohta teavet ja neist teada anda, ning pakkuda tagasisidemehhanismi seoses solidaartegevuse kvaliteediga ja mis võimaldab muude funktsioonide lisamist vastavalt programmi muudele asjaomastele arengusuundadele;
- 11) „liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahend“ – töövahend, mis aitab sidusrühmadel mõista, hinnata ning asjakohasel juhul tunnustada mitteformaalse ja informaalset õppimise väljundeid kogu liidus;
- 12) „humanitaarabi tegevus“ – tegevus, millega toetatakse kriisijärgseid ja pikaajalisi humanitaarabioperatsioone kolmandates riikides, mille eesmärk on pakkuda vajadustel põhinevat abi, et säilitada elu, hoida ära ja leevendada inimeste kannatusi ning säilitada inimväärikus inimtegevusest põhjustatud kriisides või loodusõnnetustes ning mis hõlmab abi-, pääste- ja kaitseoperatsioone käimasolevate humanitaarkriiside ajal või nende järel, toetusmeetmeid, et tagada juurdepääs abivajajatele ja hõlbustada abi takistusteta kohaletoimetamist, ja meetmeid, mille eesmärk on tugevdada katastroofideks valmisolekut ja katastroofiohu vähendamist, ühendada hädaabi, taastus- ja arenguabi ning aidata suurendada vähekaitsitud või katastroofis kannatanud kogukondade vastupidavust ja võimet kriisidega toime tulla ja neist taastuda;
- 13) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on suurendada noorte ja organisatsioonide osalemist kättesaadavas ja kvaliteetses solidaartegevuses, peamiselt vabatahtlikus tegevuses, mis aitab tugevdada ühtekuuluvust, solidaarsust, demokraatiat, Euroopa identiteeti ja kodanikuaktiivsust liidus ja mujal ning mille abil lahendatakse ühiskonna- ja humanitaarprobleeme kohapeal, keskendudes eelkõige kestliku arengu, sotsiaalse kaasatuse ja võrdsete võimaluste edendamisele.
2. Programmi erieesmärk on pakkuda noortele, sealhulgas vähemate võimalustega noortele hõlpsasti kättesaadavaid võimalusi osaleda solidaartegevuses, mis toob kaasa positiivseid ühiskondlikke muutusi nii liidus kui ka mujal, suurendades ja nõuetekohasel valdeerides nende pädevusi, samuti suurendades nende pidevat kaasamist aktiivsete kodanikena.

3. Programmi eesmärged viiakse ellu artikli 1 lõikes 2 sätestatud tegevussuundade raames.

II PEATÜKK

Programmi meetmed

Artikkel 4

Programmi meetmed

1. Programmi raames toetatakse järgmisi meetmeid:
 - a) artiklites 7 ja 10 sätestatud vabatahtlik tegevus;
 - b) artiklis 8 sätestatud solidaarsusprojektid;
 - c) artikli 5 lõikes 1 sätestatud võrgustikutegevus ning
 - d) artikli 5 lõikes 2 sätestatud kvaliteedi- ja tugimeetmed.
2. Programmi raames toetatakse solidaartegevust, millel on selge Euroopa lisaväärtus näiteks tulenevalt järgmisest:
 - a) rahvusvaheline mõõde, eelkõige seoses õpirände ja koostööga;
 - b) võime täiendada muid programme ja poliitikameetmeid kohalikul, piirkonna, riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil;
 - c) Euroopa mõõde, mis puudutab selle teemasid ja eesmärgesid, lähenemisviise, oodatavaid väljundeid ja muid solidaartegevuse aspekte;
 - d) lähenemisviisi, mille eesmärk on erineva taustaga noorte kaasamine;
 - e) panus liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite tõhusasse kasutamisse.
3. Solidaartegevus toimub vastavalt konkreetsetele nõuetele, mis on kehtestatud programmi raames ellu viidava iga tegevusliigi kohta, millele on osutatud artiklites 5, 7, 8 ja 10, samuti vastavalt liikmesriikides ja programmiga ühinenud kolmandates riikides kohaldatavale õigusraamistikule.
4. Liidu õigusaktides esitatud viiteid Euroopa vabatahtlikule teenistusele käsitatakse viidetena, mis hõlmavad nii määruse (EL) nr 1288/2013 kui ka käesoleva määruse kohast vabatahtlikku tegevust.

Artikkel 5

Mõlema tegevussuuna puhul ühised meetmed

1. Võrgustikutegevused viiakse läbi riigisiselt või piiriüleselt ning nende eesmärk on:
 - a) suurendada osalevate organisatsioonide suutlikkust pakkuda kvaliteetseid, kergesti ligipääsetavaid projekte järjest suuremale arvule osalejatele;
 - b) meelitada ligi uusi osalejaid ja uusi osalevaid organisatsioone;
 - c) pakkuda osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele võimalus anda solidaartegevuse kohta tagasisidet ja edendada programmi ning
 - d) aidata kaasa osalejate ja osalevate organisatsioonide kogemuste vahetamisele ja tugevdada nende ühtekuuluvustunnet ning toetada seeläbi programmi laiemat positiivset mõju, sealhulgas selliste tegevuste abil nagu parimate tavade vahetamine ja võrgustike loomine.
2. Kvaliteedi- ja tugimeetmed hõlmavad järgmist:
 - a) asjakohased meetmed loanõuete kehtestamiseks vastavalt kohaldatavale siseriiklikule õigusele;
 - b) enne solidaartegevust, selle ajal või pärast seda võetud meetmed, mille eesmärk on tagada selle tegevuse kvaliteet ja kättesaadavus, sealhulgas internetipõhine ja väljaspool interneti toimuv koolitus, mida on asjakohasel juhul kohandatud vastavalt solidaartegevusele ja selle kontekstile; keeleabi; kindlustus, sealhulgas õnnetusjuhtumi- ja tervisekindlustus; noortepassi edasine kasutamine, millega tehakse kindlaks ja milles dokumenteeritakse osalejate poolt solidaartegevuse käigus omandatud pädevused; suutlikkuse suurendamine; ning haldustoetus osalevatele organisatsioonidele;

- c) kvaliteedimärgise väljatöötamine ja haldamine;
- d) Euroopa solidaarsuskorpuse ressursikeskuste tegevus, et toetada programmi meetmete rakendamist, parandada nende kvaliteeti ning edendada nende väljundite valideerimist, ning
- e) ligipääsetava Euroopa solidaarsuskorpuse portaali ning muude asjakohaste internetiteenuste, samuti vajalike IT-tugisüsteemide ja veebipõhiste vahendite loomine, haldamine ja ajakohastamine.

III PEATÜKK

Noorte osalemine solidaartegevuses

Artikkel 6

Meetmete eesmärk ja liigid

1. Tegevussuunas „Noorte osalemine solidaartegevuses“ rakendatavate meetmetega aidatakse eelkõige tugevdada ühtekuuluvust, solidaarsust, kodanikuaktiivsust ja demokraatiat liidus ja sellest väljaspool ning samas reageerida ka ühiskonnaprobleemidele, pannes erilist rõhku sotsiaalse kaasatuse ja võrdsete võimaluste edendamisele.
2. Tegevussuuna „Noorte osalemine solidaartegevuses“ raames toetatakse järgmisi tegevusi:
 - a) artiklis 7 sätestatud vabatahtlik tegevus;
 - b) artiklis 8 sätestatud solidaarsusprojektid;
 - c) artikli 5 lõikes 1 sätestatud võrgustikutegevus kõnealuses tegevussuunas osalevatele inimestele ja organisatsioonidele;
 - d) artikli 5 lõikes 2 sätestatud kvaliteedi- ja tugimeetmed.

Artikkel 7

Vabatahtlik tegevus tegevussuuna „Noorte osalemine solidaartegevuses“ raames

1. Vabatahtlik tegevus:
 - a) sisaldab õppe- ja koolituskomponenti;
 - b) ei asenda praktika- ega töökohti;
 - c) ei ole võrdsustatav tööga ning
 - d) põhineb kirjalikul vabatahtliku tegevuse lepingul.

Esimese lõigu punktis d osutatud lepingus sätestatakse lepinguosaliste õigused ja kohustused, lähetuse kestus ja koht ning asjaomaste ülesannete kirjeldus. Sellises lepingus osutatakse osalejate kindlustuskatte tingimustele ja, kui see on asjakohane, asjaomastele loanüetele kooskõlas kohaldatava riigisisese õigusega.

2. Vabatahtlik tegevus võib toimuda mõnes muus riigis kui osaleja elukohariik (edaspidi „piiriülene vabatahtlik tegevus“) või osaleja elukohariigis (edaspidi „riigisisene vabatahtlik tegevus“). Riigisiseses vabatahtlikus tegevuses võivad osaleda kõik noored, eelkõige vähemate võimalustega noored.

Artikkel 8

Solidaarsusprojektid

Solidaarsusprojektid ei asenda praktika- või töökohti.

IV PEATÜKK

Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus

Artikkel 9

Meetmete eesmärk, põhimõtted ja liigid

1. Tegevussuuna „Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus“ meetmetega aidatakse eelkõige kaasa vajaduspõhise humanitaarabi andmisele, mille eesmärk on säilitada elu, hoida ära ja leevendada inimkannatusi ning säilitada inimväärlikust ning tugevdada vähekaitsitud või katastroofis kannatanud kogukondade suutlikkust ja vastupidavust.

2. Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpusete meetmed peavad:
 - a) olema ellu viidud kooskõlas humanitaarabi humaansuse, neutraalsuse, erapooletluse ja sõltumatuse põhimõtetega ning põhimõttega mitte tekitada kahju;
 - b) vastama kohalike kogukondade humanitaarabi vajadustele, mis on kindlaks määratud koostöös vastuvõtva riigi või piirkonna humanitaarabi- ja muude asjaomaste partneritega;
 - c) olema kavandatud riskihindamise alusel ja võetud viisil, mis tagab vabatahtlike ohutuse ja turvalisuse kõrge taseme;
 - d) kui see on kohane, hõlbustama üleminekut humanitaarabilt pikaajalisele kestlikule ja kaasavale arengule;
 - e) hõlbustama nende riikide ja kogukondade kohalike töötajate ja vabatahtlike aktiivset kaasamist, kus meetmeid rakendatakse;
 - f) võtma asjakohasel juhul arvesse naiste erivajadusi ning püüdma kaasata naisi ning naiste rühmi ja võrgustikke ning
 - g) aitama kaasa jõupingutustele kohaliku valmisoleku või humanitaarkriisidele reageerimise tugevdamiseks.
3. Tegevussuuna „Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus“ raames toetatakse järgmisi meetmeid:
 - a) artiklis 10 sätestatud vabatahtlik tegevus;
 - b) artikli 5 lõikes 1 sätestatud võrgustikutegevus Euroopa vabatahtlikus humanitaarabikorpusetes osalevatele inimestele ja organisatsioonidele;
 - c) artikli 5 lõikes 2 sätestatud kvaliteedi- ja tugimeetmed, pöörates erilist tähelepanu osalejate ohutuse ja turvalisuse tagamise meetmetele.

Artikkel 10

Vabatahtlik tegevus Euroopa vabatahtlikus humanitaarabikorpusetes

1. Vabatahtlik tegevus Euroopa vabatahtlikus humanitaarabikorpusetes:
 - a) hõlmab õppe- ja koolituskomponenti, sealhulgas artikli 10 lõikes 2 sätestatud põhimõtetel, ning asjakohasel juhul arendamise ja suutlikkuse suurendamise komponente, milles osalevad kõrgelt kvalifitseeritud, hea väljaõppega ja kogunud treenerid, mentorid ja eksperdid;
 - b) ei asenda praktikat ega tööd;
 - c) ei ole võrdne tööhõivega ning
 - d) põhineb kirjalikul vabatahtliku tegevuse lepingul.

Esimese lõigu punktis d osutatud lepingus sätestatakse lepinguosaliste õigused ja kohustused, lähetuse kestus ja koht ning asjaomaste ülesannete kirjeldus. Sellises lepingus osutatakse osalejate kindlustuskatte tingimustele ja, kui see on asjakohane, asjaomastele loanõuetele kooskõlas kohaldatava siseriikliku õigusega.

2. Vabatahtlik tegevus tegevussuuna „Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpusete“ raames võib toimuda ainult kolmandate riikide sellistes piirkondades, kus:
 - a) toimuvad humanitaarabitegevus ja -operatsioonid ning
 - b) ei ole käimas rahvusvahelisi või riigisiseseid relvastatud konflikte.

V PEATÜKK

Finantssätted

Artikkel 11

Eelarve

1. Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on jooksevhindades 1 009 000 000 eurot.
2. Arvestades, et riigisiseste vabatahtlike tegevuste puhul on ülempiir 20 %, jaotatakse lõikes 1 osutatud summa artikli 4 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud meetmetele esialgselt järgmiselt:
 - a) 94 % artiklis 7 sätestatud vabatahtliku tegevuse ja solidaarsusprojektide puhul;
 - b) 6 % artiklis 10 sätestatud vabatahtliku tegevuse puhul.

3. Lõikes 1 sätestatud summat võib kasutada programmi rakendamise tehnilise ja haldusabi kulude ning ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamismeetmete kulude katteks, sh institutsioonidesiseste IT-vahendite kulude katteks.

4. Eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid võib asjaomase liikmesriigi taotluse korral kanda üle programmile vastavalt tingimustele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes (edaspidi „ühissätete määrus 2021–2027“) artiklis 26. Komisjon haldab neid vahendeid otse finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a alusel või kaudselt nimeetatud lõigu punkti c alusel. Neid vahendeid kasutatakse asjaomase liikmesriigi huvides.

Artikkel 12

Liidu rahastamise vormid ja eelarve täitmise viisid

1. Programmi rakendatakse järjepidevalt eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile a või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud asutustega.

2. Programmi raames võidakse vahendeid eraldada finantsmääruses sätestatud mis tahes vormis, eelkõige toetuste ja auhindadena ning hankemenetluse teel.

3. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695⁽²⁵⁾ artikli 37 lõiget 7.

4. Valikumenetluste puhul, mille suhtes kohaldatakse nii eelarve otsest kui kaudset täitmist, võivad hindamiskomisjoni liikmed olla välisekspertid vastavalt finantsmääruse artikli 150 lõike 3 kolmandas lõigus sätestatule.

VI PEATÜKK

Programmis osalemine

Artikkel 13

Programmiga ühinenud kolmandad riigid

1. Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:

a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;

b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;

c) Euroopa naabruspoliitika riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;

d) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, mis hõlmab asjaomase kolmanda riigi osalemist mis tahes liidu programmis, tingimusel et selle lepinguga:

i) tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;

ii) nähakse ette programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon;

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

iii) ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust liidu programmi üle ning

iv) on kindlustatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud osamakسد loetakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtots-
tarbeliseks tuluks.

2. Lõikes 1 loetletud riigid võivad osaleda programmis tervikuna üksnes tingimusel, et nad täidavad kõiki kohustusi, mis on käesoleva määrusega pandud liikmesriikidele.

Artikkel 14

Muud osalevad riigid:

1. Programmis võivad osaleda ülemeremaad ja -territooriumid.
2. Liidu huvides igakülgselt põhjendatud juhtudel võivad artiklis 5 osutatud meetmed ja artiklis 7 osutatud vabatahtlik tegevus olla osalemiseks avatud ka programmiga mitteühinenud kolmandate riikide õigussubjektidele.

Artikkel 15

Üksikisikute osalemine

1. Programmis osaleda soovivad noored vanuses 17–30 aastat või artiklis 10 sätestatud „Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpusese“ tegevussuuna vabatahtliku tegevuse korral 17–35-aastased noored peavad end registreerima Euroopa solidaarsuskorpuse portaalis.
2. Tegevussuuna „Noorte osalemine solidaartegevuses“ raames vabatahtlikku tegevust või solidaarsusprojektis osalemist alustades peab noor olema siiski vähemalt 18-aastane ja mitte vanem kui 30-aastane. Euroopa vabatahtlikus humanitaarabikorpuses artikli 10 kohast vabatahtlikku tegevust alustades peab osaleja olema vähemalt 18-aastane ega või olla vanem kui 35-aastane.

Artikkel 16

Vähemate võimalustega noorte kaasamine

1. Käesoleva määruse rakendamisel tagavad komisjon, liikmesriigid ja programmiga ühinenud kolmandad riigid, et sotsiaalse kaasatuse ja võrdsete juurdepääsutingimuste edendamiseks, eelkõige vähemate võimalustega noorte osalemiseks, võetakse konkreetseid ja tõhusaid meetmeid.
2. Komisjon töötab 9. detsembriks 2021 välja kaasamismeetmete raamistiku, et suurendada vähemate võimalustega inimeste programmis osalemise määra, ja kaasamismeetmete rakendamissuunised. Neid suuniseid ajakohastatakse vastavalt vajadusele programmi kestel. Tuginedes kaasamismeetmete raamistikule ja pöörates erilist tähelepanu konkreetsetele probleemidele, mis on seotud programmile juurdepääsuga riiklikus kontekstis, töötatakse välja kaasamist käsitlevad tegevuskavad, mis moodustavad riiklike agentuuride tööprogrammide lahutamatu osa. Komisjon seirab kaasamismeetmete rakendamist korrapäraselt.
3. Komisjon tagab asjakohasel juhul ja lähtudes usaldusväärsest finantsjuhtimisest, et kehtestatakse rahalise toetuse meetmed, sealhulgas eelmaksed, et hõlbustada vähemate võimalustega noorte osalemist programmis. Toetuse tase põhineb objektiivsetel kriteeriumidel.

Artikkel 17

Osalevad organisatsioonid

1. Programmis võivad osaleda mittetulunduslikud või kasumit toovad avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused ja rahvusvahelised organisatsioonid, tingimusel et nad on saanud kvaliteedimärgise.
2. Üksuse taotlust saada programmis osalevaks organisatsiooniks hindab programmi pädev rakendusasutus järgmiste põhimõtete alusel:
 - a) võrdne kohtlemine;
 - b) võrdsed võimalused ja diskrimineerimiskeeld;
 - c) töökohtade asendamise vältimine;
 - d) kahjulike tegevuste vältimine;

- e) selliste õppekomponenti sisaldavate kvaliteetsete, hõlpsasti kättesaadavate ja kaasavate tegevuste pakkumine, mis on suunatud isiklikule, sotsiaalhariduslikule ja kutsealasele arengule;
- f) vabatahtliku tegevuse asjakohane korraldus;
- g) ohutu ja inimväärne keskkond ja tingimused koos konfliktide lahendamise sisemiste mehhanismidega osaleja kaitsmiseks ning
- h) finantsmääruse kohaselt kasumi taotlemise keelamine.

Programmi pädev rakendusasutus teeb esimeses lõigus osutatud põhimõtete alusel kindlaks, kas osalevaks organisatsiooniks saamist taotleva üksuse või organisatsiooni tegevus vastab programmi nõuetele ja eesmärkidele.

3. Lõikes 2 osutatud hindamise tulemusena võidakse üksusele anda kvaliteedimärgis. Programmi pädev rakendusasutus hindab korrapäraselt, kas üksus vastab jätkuvalt kvaliteedimärgi saamise tingimustele. Kui üksus nendele tingimustele enam ei vasta, võtab programmi pädev rakendusasutus parandusmeetmeid, kuni tingimused ja kvaliteedinõuded on täidetud. Kui üksus jätkuvalt ei vasta nimetatud tingimustele ja kvaliteedinõuetele, tunnistatakse kvaliteedimärgis kehtetuks.

4. Kõigile üksustele, kes on saanud kvaliteedimärgise, antakse võõrustaja, toetusfunktsiooni täitja või mõlemana juurdepääs Euroopa solidaarsuskorpuse portaalile ning nad võivad registreeritud kandidaatidele solidaartegevust pakkuda.

5. Kvaliteedimärgisega ei kaasne automaatselt rahastamist programmi raames.

6. Osaleva organisatsiooni pakutavat solidaartegevust ning sellega seotud kvaliteedi- ja tugimeetmeid võib rahastada programmi raames või mõnest muust, liidu eelarvest sõltumatust rahastamisallikast.

7. Tegevuses „Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus“ osalevate organisatsioonide jaoks peab olema esmatähtis vabatahtlike ohutus ja turvalisus, mis tugineb riskihindamisele.

8. Pärast solidaarsustegevuse lõpetamist annab osalev organisatsioon osaleja taotlusel osalejale tunnistuse, mis tõendab solidaarsustegevuse käigus omandatud õpitulemusi ja oskusi, näiteks noortepassi või Europassi.

Artikkel 18

Juurdepääs rahastamisele programmi raames

Rahastamist programmi raames võivad taotleda kõik liikmesriikides, ülemeremaadel või -territooriumitel või programmiga ühinenud kolmandates riikides asutatud avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused ning rahvusvahelised organisatsioonid. Artiklites 7 ja 10 osutatud vabatahtliku tegevuste korral peab osalev organisatsioon programmi raames rahastamise saamise eeltingimuseks saama kvaliteedimärgise. Artiklis 8 osutatud solidaarsusprojektide puhul võivad programmis osalejate mitteametlike rühmade nimel taotleda rahastamist ka füüsilised isikud. Üldreeglina esitatakse toetuse taotlused selle riigi riiklikule korraldusametusele, kus on üksuse või organisatsiooni asukoht või füüsilise isiku elukoht.

VII PEATÜKK

Programmitöö, seire ja hindamine

Artikkel 19

Tööprogramm

Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu. Tööprogrammis tuleb näidata ka igale meetmele eraldatav soovituslik summa ning riikliku korraldusametuse hallatavate meetmete korral vahendite jagunemine liikmesriikide ja programmiga ühinenud kolmandate riikide vahel. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 31 osutatud kontrollimenetlusega

Artikkel 20

Seire ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, on esitatud lisas.

2. Programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 30 vastu delegeeritud õigusakte lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et programmi rakendamise ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal ning piisavalt detailiselt.

Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 21

Hindamine

1. Komisjon teeb hindamised õigeaegselt, et tulemusi saaks otsustusprotsessis arvesse võtta.
2. Kui programmi rakendamise kohta on piisavalt kättesaadavat teavet, kuid igal juhul hiljemalt 31. detsembriks 2024 teeb komisjon programmi vahehindamise. Nimetatud vahehindamisega koos esitatakse Euroopa solidaarsuskorpuse programmi 2018-2020 lõpphindamise aruanne, mida võetakse vahehindamisel arvesse. Programmi vahehindamisel hinnatakse programmi üldist tõhusust ja tulemuslikkust, samuti kaasamismeetmete rakendamist.
3. Ilma et see piiraks IX peatükis sätestatud nõuete kehtivust ja artiklis 24 sätestatud riiklike korraldusasutuste kohustusi, esitavad liikmesriigid komisjonile 31. maiks 2024 aruande programmi rakendamise ja mõju kohta oma territooriumil.
4. Asjakohaselt juhul esitab komisjon vahehindamise alusel seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.
5. Pärast 31. detsembrist 2027, kuid igal juhul hiljemalt 31. detsembriks 2031 teeb komisjon programmi tulemuste ja mõju lõpphindamise.
6. Komisjon edastab kõik käesoleva artikli alusel tehtud hindamised, sealhulgas vahehindamise koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

VIII PEATÜKK

Teave, teabevahetus ja tulemuste levitamine

Artikkel 22

Teave, teabevahetus ja tulemuste levitamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse, eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab programmi raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteetidid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.
3. Riiklikud korraldusasutused koostavad koostöös komisjoniga sidusa strateegia sihtrühmade tõhusaks teavitamiseks ning nende tegevuste tulemuste levitamiseks ja kasutamiseks, mida toetatakse programmi raames hallatavate meetmetega. Riiklikud korraldusasutused abistavad komisjoni selle üldises ülesandes levitada teavet programmi ja selle tulemuste, sealhulgas riigi ja liidu tasandil hallatavate meetmete ja tegevuste kohta. Riiklikud agentuurid teavitavad asjaomaseid sihtrühmi asjaomases riigis võetud meetmetest ja korraldatud tegevustest.

4. Osalevad organisatsioonid kasutavad programmiga seonduva teabe edastamiseks ja levitamiseks nime „Euroopa solidaarsuskorpus“.

IX PEATÜKK

Haldus- ja auditisüsteem

Artikkel 23

Riiklik asutus

Kõigis programmis osalevates liikmesriikides ja programmiga ühinenud kolmandates riikides tegutsevad määruse (EL) 2021/817 III peatükis osutatud meetmete haldamiseks määratud riiklikud asutused ka programmi riiklike asutustena. Määruse (EL) 2021/817 artikli 26 lõikeid 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 ja 14 kohaldatakse programmi kohaste riiklike asutuste suhtes analoogia põhjal.

Artikkel 24

Riiklik korraldusasutus

1. Kõigis programmis osalevates liikmesriikides ja programmiga ühinenud kolmandates riikides tegutsevad neis riikides määruse (EL) 2021/817 III peatükis osutatud meetmete haldamiseks määratud riiklikud korraldusasutused ka programmi riiklike korraldusasutustena. Programmi kohaselt kohaldatakse määruse (EL) 2021/817 artikli 27 lõikeid 1, 2 ja 4–8 programmi kohaste riiklike korraldusasutuste suhtes analoogia põhjal.

2. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2021/817 artikli 27 lõike 2 kohaldamist, vastutab riiklik korraldusasutus kooskõlas finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga c ka käesoleva määruse artiklis 19 osutatud rakendusaktides loetletud programmi meetmete projektide kõikide etappide juhtimise eest.

3. Kui mõnes käesoleva määruse artikli 13 lõikes 1 osutatud kolmandas riigis ei ole riiklikku korraldusasutust määratud, luuakse see kooskõlas määruse (EL) 2021/817 artikliga 27.

Artikkel 25

Euroopa Komisjon

1. Komisjoni ja riikliku korraldusasutuse suhteid käsitlevad normid sätestatakse kooskõlas määruse (EL) 2021/817 artikliga 27 kirjalikus dokumendis, kus:

- a) määratakse kindlaks asjaomase riikliku korraldusasutuse sisekontrollistandardid ja nähakse riiklike korraldusasutuste jaoks ette liidu toetusvahendite haldamise kord;
- b) esitatakse riikliku korraldusasutuse tööprogramm, mis hõlmab selle riikliku korraldusasutuse juhtimisülesandeid, millele antakse liidu toetust, ning
- c) täpsustatakse riikliku korraldusasutuse aruandluskohustused.

2. Komisjon teeb igal aastal riiklikule korraldusasutusele kättesaadavaks järgmised rahalised vahendid:

- a) rahalised vahendid, millega toetada liikmesriikides või programmiga ühinenud kolmandates riikides programmi meetmeid, mille juhtimine on usaldatud riiklikule korraldusasutusele;
- b) rahaline panus, et toetada riikliku korraldusasutuse juhtimisülesandeid, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2021/817 artikli 28 lõike 3 punktis b ette nähtud korras.

3. Komisjon sätestab riikliku korraldusasutuse tööprogrammi nõuded. Komisjon ei tee programmivahendeid riiklikule korraldusasutusele kättesaadavaks enne, kui ta on asjaomase riikliku korraldusasutuse tööprogrammi ametlikult heaks kiitnud.

4. Määruse (EL) 2021/817 artikli 26 lõikes 3 osutatud riiklike korraldusasutuste vastavusnõuete põhjal vaatab komisjon läbi riiklikud haldus- ja kontrollisüsteemid, riikliku korraldusasutuse poolt esitatud liidu vahendite haldaja iga-aastase kinnituse ja sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse selle kohta, võttes igakülgselt arvesse riikliku asutuse poolt esitatud teavet programmi seire ja järelevalve kohta.

5. Pärast iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse hindamist esitab komisjon riiklikule korraldusasutusele ja riiklikule asutusele oma arvamuse ja tähelepanekud.

6. Kui komisjon ei saa iga-aastast liidu vahendite haldaja kinnitust või sõltumatu auditeerimisasutuse asjakohast arvamust heaks kiita või kui riiklik korraldusasutus ei rakenda komisjoni tähelepanekuud piisavalt, võib komisjon rakendada ettevaatus- ja parandusmeetmeid, mis on vajalikud, et kaitsta liidu finantshuve kooskõlas finantsmääruse artikli 131 lõike 3 esimese lõigu punktiga c.

*Artikkel 26***Sõltumatu auditeerimisasutus**

1. Sõltumatu auditeerimisasutus esitab auditiarvamuse finantsmääruse artikli 155 lõike 1 punktis c osutatud iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta. See arvamus on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.
2. Sõltumatu auditeerimisasutus:
 - a) omab vajalikku kutsepädevust avaliku sektori auditite korraldamiseks;
 - b) tagab, et auditeerimisel arvestatakse rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditistandardeid, ning
 - c) ei oma huvide konflikti õigussubjektiga, mille osa on riiklik korraldusasutus, ning on oma tegevuses sõltumatu õigussubjektist, mille osa on riiklik korraldusasutus.
3. Sõltumatu auditeerimisasutus annab komisjonile ja selle esindajatele ning kontrollikojale täieliku juurdepääsu kõigile dokumentidele ja aruannetele, mis olid aluseks auditiarvamuse koostamisele, mille ta esitab riikliku korraldusasutuse iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta.

*X PEATÜKK***Kontrollisüsteem***Artikkel 27***Kontrollisüsteemi põhimõtted**

1. Komisjon vastutab riiklike korraldusasutuste hallatavate programmimeetmete järelevalve eest. Ta kehtestab miinimumnõuded riikliku korraldusasutuse ja sõltumatu auditeerimisasutuse kontrollide kohta.
2. Riiklikud korraldusasutused vastutavad esmaste kontrollide eest, mida tehakse toetusesaajate suhtes nende programmimeetmete osas, mis on usaldatud toetusesaajatele. Kontrollid peavad tagama piisava kindlustunde selles osas, et toetusi kasutatakse sihipäraselt ja kooskõlas kohaldatavate liidu normidega.
3. Riiklikele korraldusasutustele ülekantavate programmivahendite puhul tagab komisjon oma kontrolli nõuetekohase kooskõlastamise riiklike asutuste ja riiklike korraldusasutustega, lähtudes ühekordse auditi põhimõttest ja järgides riskipõhist analüüsi. Seda lõiku ei kohaldata OLAFi uurimiste suhtes.

*Artikkel 28***Liidu finantshuvide kaitse**

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdlust, sealhulgas teha kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, mis on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

*XI PEATÜKK***Vastastikune täiendavus***Artikkel 29***Liidu meetmete vastastikune täiendavus**

1. Programmi meetmed on kooskõlas asjakohaste liidu tasandi poliitikameetmete, instrumentide ja programmidega, eelkõige programmiga „Erasmus+“, ning programmi tegevusega seotud liidu tasandi olemasolevate võrgustikega ning täiendab neid.
2. Programmi meetmed on kooskõlas ka liikmesriikide ja programmiga ühinenud kolmandate riikide asjaomaste riigi tasandi poliitikameetmete, programmide ja instrumentidega ning täiendab neid. Selleks vahetavad komisjon, riiklikud asutused ja riiklikud korraldusasutused teavet ühelt poolt solidaarsuse ja noortega seotud olemasolevate riiklike kavade ja prioriteetide kohta ning teiselt poolt programmi meetmete kohta, et tugineda asjakohastele headele tavadele ning saavutada tõhusus ja tulemuslikkus.
3. Artiklis 10 sätestatud vabatahtlik tegevus on eelkõige kooskõlas liidu välistegevuse muude valdkondadega, eriti humanitaarabipoliitika, arengukoostööpoliitika, laienemispoliitika, naabrusspoliitika ja liidu kodanikukaitse mehhanismiga, ning täiendab neid.

4. Meede, mis on saanud programmist toetust, võib saada toetust ka mõnest muust liidu programmist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjaomast meetet toetava liidu programmi reegleid kohaldatakse sellest programmist meetme jaoks antud toetuse suhtes. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.

5. Projektitaotlused võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist või Euroopa Sotsiaalfond+ist kooskõlas ühissätete määruse 2021–2027 artikli 73 lõikega 4, kui nad on saanud käesoleva programmi raames kvaliteedimärgise, vastates järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

- a) neid on hinnatud programmi konkursikutse alusel;
- b) need vastavad kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele ning
- c) neid ei saa eelarvepiirangute tõttu kõnealuse konkursikutse alusel rahastada.

XII PEATÜKK

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 30

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 20 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile programmi kestuse ajaks.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 20 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 20 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 31

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) nr 182/2011 kohane komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 32

Kehtetuks tunnistamine

Määrused (EL) nr 375/2014 ja (EL) 2018/1475 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 33

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni määruste (EL) 2018/1475 või (EL) nr 375/2014 kohaselt ning nimetatud määruste kohaldamist asjaomaste meetmete suhtes jätkatakse kuni nende meetmete lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) 2018/1475 või (EL) nr 375/2014 alusel vastu võetud meetmete vahel.

3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a ning erandina nimetatud määruse artikli 193 lõikest 4 võib rahastamisotsuses täpsustatud igakülgset põhjendatud juhtudel käesoleva määruse alusel toetatavaid meetmeid ja nende aluseks olevaid 2021. aastal tekkinud kulusid käsitada rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.
4. Vajaduse korral võib artikli 11 lõikes 3 ette nähtud kulude katmiseks kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et oleks võimalik hallata meetmeid ja tegevusi, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.
5. Liikmesriigid tagavad riigi tasandil sujuva ülemineku Euroopa solidaarsuskorpuse programmi 2018–2020 raames ellu viidud meetmetelt käesoleva programmi raames rakendatavatele meetmetele.

Artikkel 34

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. mai 2021

Euroopa Parlamendi nimel
president
D.M. SASSOLI

Nõukogu nimel
eesistuja
A.P. ZACARIAS

LISA

Kvantitatiivsete näitajate mõõtmistulemused liigitakse asjakohasel juhul riigi, erialase tausta, haridustaseme, soo ning meetme ja tegevuse liigi alusel.

Seirata tuleb järgmisi valdkondi:

- a) solidaartegevuses osalejate arv;
 - b) vähemate võimalustega osalejate osakaal;
 - c) kvaliteedimärgist omavate organisatsioonide arv;
 - d) vähemate võimalustega noorte arv osalejate hulgas;
 - e) nende osalejate osakaal, kelle esitatud teabe kohaselt on õpiväljund olnud positiivne;
 - f) nende osalejate osakaal, kelle õpitulemused on dokumenteeritud mõne liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendi, näiteks noortepassi, Europassi või riikliku vahendi kaudu;
 - g) osalejate üldise rahulolu määr tegevuse kvaliteediga;
 - h) kliimaeesmärkidega seotud meetmete osakaal;
 - i) humanitaarabi valdkonnas lähetatud vabatahtlike ja osalevate organisatsioonide rahulolu määr kohapealse tegevuse tõhusa humanitaarse panusega;
 - j) nende kolmandates riikides ellu viidavate tegevuste arv, mis aitavad tugevdada kohalikke osalejaid ja kohalikke kogukondi ning täiendavad vabatahtlikku tegevust Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse raames.
-

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET